

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 261

ISSN 1849-7837 // Zagreb, rujan 2018. // Godina XXIV.

UVODNA RIJEČ

Malo više od najmanjeg

Piše: Jasna A. Petrović

Procurila je informacija kako će se u okviru mirovinske reforme ići na ruku i onima s najnižim mirovinama i to povećanjem za tri posto. O čemu je tu riječ? Tko bi lud izvukao iz džepa tri posto povišice, u vrijeme kad plaće rastu za više od četiri posto, a cijene iznenađuju skokovima iza svakog ugla. Bacili smo grah i zaključili kako će najniže mirovine porasti za 3,13 posto. Jesmo li jako pametni ili čitamo budućnost iz graha? Nema tu tajne, pa čak i nije riječ o nekoj pravoj povišici, već samo o ispravljanju nesuvisle i nepravedne prijašnje odredbe.

Prvo treba naglasiti kako je svrha mirovine i dugogodišnjeg uplaćivanja mirovinskih doprinosa zaštita od siromaštva u starosti te zaštita dostojanstva starijih osoba. Zato se u svim europskim zemljama smišljaju mehanizmi kojima bi se umirovljenike zaštitilo od potonuća na dno bijede. U većini njih, kao i u Hrvatskoj, to je bila minimalna mirovina, dakle univerzalni najniži iznos ispod kojega ne smije pasti ni jedna mirovina, ali je to postojalo do kraja 1998. godine, kad je „izmišljena“ takozvana najniža mirovina, koja nije uvjetovana cenzusom, već ovisi o dužini mirovinskog staža. No, „jedinična cijena“ najniže mirovine, aktualna vrijednost mirovine (AVM) je od 1. srpnja u visini od 63,61 kune, dok je AVM za izračun osnovne mirovine 65,60 kuna. Bezrazložno utvrđena niža vrijednost AVM-a samo za siromašne je točno za 3,13 posto niža! I ta bi se nepravda ovom reformom trebala korigirati, tako da će i AVM za najnižu mirovinu iznositi 65,60 kuna.

Jesmo li zadovoljni? Prvi korak, mali korak više od najmanjeg. Tako umirovljenik s 15 godina radnog staža neće više imati zajamčenu najnižu mirovinu od 954 kune, već 984 kune. Samo ili čak 30 kuna više. Onaj, pak, koji je radio 40 godina dobit će sada najmanje 2.624 kune, ili čak osamdesetak kuna više. Super? Ne, jer to se odnosi samo na one koji su zadržali starosnu, ali ne i prijevremenu starosnu mirovinu. Takvima, koji su s kojom godinom manjka godina života otišli u prijevremenu mirovinu, oduzet će se linearno 20,4 posto od mirovine. Daju ti, dakle, 80 kuna, a onda oduzmu nešto više od pedesetak kuna. Takva je matematika ove i bivših Vlada. Daj malo, uzmi više. U cijelosti, to je politika protiv siromašnih, bez empatije, bez srca, bez poštovanja.

Siromaštvo je najgori oblik nasilja, rekao je Mahatma Gandhi. A stvari teku, ne prema zaustavljanju siromaštva, već prema ubijanju želje. Kao da mora postojati prirodno stanje nemati, biti jadan, željeti sreću. Kao da je dostojanstven život neprirodna želja, a prirodno je dobiti malo više od najmanjeg. Tri posto.

U OVOM BROJU:

OČITOVANJE O MIROVINSKOJ REFORMI

**Zahtijevamo
veće mirovine**

PRIVATNO ZDRAVSTVENO
OSIGURANJE

**Ne budite naivni,
dopunsko samo
u HZZO-u!**

INTERVJU:

**MILIVOJ ŠPIKA (BUZ)
I LAZAR GRUJIĆ (SU)**

**Različita mišljenja,
različiti interesi**

SINDIKATI
PROTIV UMIROVLJENIKA

**Bolje Ukrajinci i
Filipinci nego
domaći
umirovljenici?**

INICIJATIVA:

**SUH zatražio da
poštari (opet) nose
mirovinu**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10000 Zagreb

Necjelovita reforma pod pritiskom bankarskih fondova

Sindikat umirovljenika Hrvatske (SUH) i Matica umirovljenika Hrvatske (MUH) 3. rujna su se očitovali na prezentaciju MRMS-a „Cjelovita mirovinska reforma“ od 30. lipnja 2018.

1. Ubrzavanje izjednačavanja uvjeta za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce

Sadašnji Zakon predviđa izjednačavanje uvjeta za muškarce i žene do 2030. godine, a uvjeti za ostvarivanje starosne mirovine su 65 godina života i 15 godina staža. Potom se predviđa podizanje dobi za po 3 mjeseca godišnje do 2038. kada bi uvjet za mirovinu trebao doseći 67 godina života. Prema prijedlogu novog Zakona, proces bi se ubrzao te bi trebao biti dovršen 2031. godine.

S takvim prijedlogom se ne slažemo iz više razloga. Prema podacima Eurostata za 2016. očekivano trajanje života u Hrvatskoj je kraće za ukupno 2,8 godina u odnosu na EU; dok je očekivano trajanje zdravog života nakon 65. godine u Hrvatskoj dvostruko kraće nego u EU (5 naspram 10 godina u prosjeku).

Osim nepovoljnih demografskih trendova u starijoj populaciji, zabrinjavajuće jest i to što sve tranzicijske, odnosno postsocijalističke zemlje ne planiraju podizati uvjet dobi za odlazak u starosnu mirovinu na 67 godina. Čak štoviše, Poljska je odustala od modela sličnog našem i vratila se na startnu poziciju od 65 godina.

Umirovljeničke udruge **predlažu da uvjet dobi za**

odlazak u starosnu mirovinu ostane 65 godina, ali i da se poveća uvjet ostvarenog mirovinskog staža s 15 na 20 godina.

2. Povećanje starosnih mirovina za rad nakon 65. godine

Prijedlog MRMS-a da se polazni faktor za određivanje starosne mirovine osiguranika, koji po prvi puta ide u mirovinu sa 65 godina života i 35 godina mirovinskog staža, poveća za 0,34 posto za svaki mjesec (4,08 posto za godinu) nakon navršenih godina života za starosnu mirovinu umirovljeničke udruge **podržavaju**, no drže da bi trebalo uvesti i rješenje kojim bi se **stimulirali poslodavci koji bi zapošljavali starije radnike** i nakon navršenih godina za odlazak u mirovinu.

OBRAZLOŽENJE BEZ ANALITIČKE PODLOGE

Među razlozima za nužnost reforme Ministarstvo spominje visok udio umirovljenika u mlađim dobnim skupinama, no ne spominju se uzroci. Najvećim je dijelom to posljedica velikog broja mirovina po posebnim propisima, naročito u dijelu koji se odnosi na hrvatske branitelje, ratne vojne invalide i članove njihovih obitelji, čiji se broj neprestano povećava, a sve na teret državnog mirovinskog fonda, odnosno, prvog mirovinskog stupa međugeneracijske solidarnosti. Drugi razlog je i prisilno umirovljenje zaposlenika čim steknu prve uvjete za prijevremeno umirovljenje, što su vrlo često primjenjivali poslodavci, privatni i državni.

Spominje se i mali broj korisnika starosne mirovine sa 40 ili više godina mirovinskog staža. Prema statističkim informacijama HZMO-a iz srpnja 2018. samo 180.297 od ukupno 1.140.446 umirovljenika (prema ZOMO), ima 40 ili više godina staža (15,8 posto umirovljeničke populacije), što je svakako posljedica zakonskih propisa, a ne osobnog izbora ili „krivice“ umirovljenika. Preuveličavanje ili iznošenje nerazjašnjenih brojki u ovako delikatnoj situaciji može posljedno stvoriti uvećane i nepotrebne troškove za proračun, odnosno javni mirovinski fond, odnosno deficite u područjima mirovinskog sustava gdje treba osigurati više novca. Nerijetko se navodi nepostojeći termin „pune mirovine“ koji ne postoji niti je razumljivo o čemu je riječ. Gotovo da

ispada kako su svi koji nisu otišli u „punu mirovinu“ pokrali državu ili se ilegalno umirovili.

Nadalje, točno je da je udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći nizak, ali to nije, kako se navodi u prezentaciji, 41,86 posto (prosječna mirovina - 2.617 kuna?), već je neadekvatnost mirovina puno ozbiljnija te iznosi 37,35 posto (stvarna prosječna mirovina za srpanj 2018. - 2.344 kunel!). U odnosu na prosjek EU koji iznosi 58 posto, ovaj podatak je još sramotniji i tim više zahtijeva ozbiljne mjere za poboljšanje adekvatnosti mirovina.

Također se navodi kako je mirovinski sustav održiv i kako je potrebno osigurati 39 milijardi kuna godišnje za mirovine, od čega 17 milijardi iz proračuna. Ovdje nastaje najveća pomutnja, jer su podaci netočno prikazani. Treba transparentno prikazati kako u navedenih 17 milijardi kuna ulazi 5,24 milijarde za mirovine po posebnim propisima (povlaštene mirovine) i 6,6 milijardi za tranzicijski trošak uvođenja drugog mirovinskog stupa. Tako dolazimo do (samo) 5,165 milijardi kuna godišnje manjka, ili 30,38 posto iznosa koje bi proračun trebao dopuniti za isplatu radničkih mirovina.

Prikazivanje kako država za (radničke) mirovine treba dodavati 17 milijardi kuna godišnje dovodi do stvaranja antiumirovljeničkog mnijenja. U svakom slučaju je neophodno dovršiti (a ne ukinuti, kao što je učinjeno) transparentnu podjelu na razini pojedinog osiguranika/umirovljenika o dijelu mirovine stečenom po općim odnosno posebnim propisima.

3. Prijevremena starosna mirovina

Prijedlog da se u prijelaznom razdoblju od 2019. za žene poveća dob i mirovinski staž za 4 mjeseca godišnje, da bi od 2027. godine muškarci i žene imali uvjete za prijevremenu mirovinu od 60 godina života i 35 godina staža, a potom od 2028. povećanje staža i dobi za 6 mjeseci za oba spola do 2031. kada bi uvjet za odlazak u prijevremenu mirovinu bio 62 godine života, Sindikat i Matica umirovljenika smatraju neprihvatljivim i **protiv su bilo kakvih izmjena postojećih odredbi i pogoršanja uvjeta za prijevremeno umirovljenje.**

4. Penalizacija

Prijedlog da se uvede linearno umanjenje od 0,34 posto za svaki mjesec ranijeg umirovljenja tj. 4,08 posto po godini, do najviše 20,4 posto za najviše pet godina apsolutno nije podržan, već **je predloženo da se zadrži postojeći model penalizacije, jer je socijalno pravedniji za umirovljenike i uzima u obzir mirovinski staž.**

5. Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika

Prijedlog da se uvjeti za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika povećaju na 61 godinu života i 41 godinu staža, bez povećanja od 0,15 posto za svaki mjesec kasnijeg odlaska u mirovinu, a od 2027. da se povećava na 62 godine, **smatra se apsolutno neprihvatljivim**, jer je takav model uveden upravo zato da bi osobama koje su u ranoj životnoj dobi započele raditi omogućio kao dugogodišnjim osiguranicima oslobađanje od penalizacije prigodom ranijeg odlaska u mirovinu.

6. Rad i mirovina

Prema sadašnjim odredbama ZOMO-a mirovina se ne obustavlja korisnicima starosne mirovine koji rade do četiri sata dnevno temeljem ugovora o radu; korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i nekim drugim skupinama. Predloženo je širenje mogućnosti rada uz mirovinu za: korisnike starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika (do 4 sata, puna mirovina); korisnike starosne mirovine prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (do 4 sata, puna mirovina ili puno radno vrijeme + pola mirovine) i korisnicima prijevremene starosne mirovine (do 4 sata, puna mirovina).

Umirovljeničke udruge u cijelosti podržavaju proširenje korisnika prava na rad bez obustave mirovine, ali traže da se za sve kategorije umirovljenika, dosadašnje kao i one na koje je proširena mogućnost rada uz mirovinu, primijeni unificirano rješenje, odnosno **da se svim kategorijama umirovljenika omogući izbor između rada na puno radno vrijeme uz pola mirovine ili na pola radnog vremena uz cijelu mirovinu**, kao što bi bilo omogućeno vojnim, policijskim i ovlaštenim službenim osobama.

7. Dodatak na mirovinu od 27 posto

Nerazumljivi su i manipulativni svi zahtjevi i apeli da se „štedišama iz drugog stupa vrati ukinuti dodatak od 27 posto“,

jer takav dodatak oni nisu ni imali, niti je zakonski bio za njih predviđen, već samo za osiguranike temeljem prvog javnog stupa. Svrha tog dodatka je bila, kao svojedobno i s povratom duga tzv. starim umirovljenicima, ispraviti razliku između tzv. novih i starih umirovljenika nakon povrata duga i brzinskog prijelaza na obračun mirovine iz cijelog radnog staža.

K tome, dodatak od 27 posto ne postoji kao dodatak, jer je od 1. siječnja 2012. na snazi Zakon o dopuni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju kojim je taj dodatak postao integralni dio mirovine. Udruge su **protiv uvođenja novog kojim je dodatak za „drugostupaše“** kako bi se prikrio neefikasnost drugog obveznog stupa i za trećinu manje mirovine.

8. Pravo izbora mirovine za osiguranike II. stupa

Predloženo je da osiguranici koji su obvezno uključeni u II. stup u postupku ostvarivanja prijevremene starosne i starosne mirovine prema ZOMO-u imaju ista prava kao da su bili osigurani samo u I. stupu odnosno da se mogu opredijeliti za mirovinu iz oba stupa (ovisno o izboru osiguranika), **što se u potpunosti i apsolutno podržava.** Ovakvim prijedlogom MRMS započinje nužna reforma drugog mirovinskog stupa i u Hrvatskoj.

Umirovljeničke udruge upozorile su višekratno na negativne strane obveznog drugog mirovinskog stupa, koji je uveden pod pritiskom Svjetske banke 2002. godine kao tzv. kapitalizirana štednja. Nastao je tako što je smanjena uplata u prvi stup generacijske solidarnosti sa 20 na 15 posto od bruto plaće zaposlenih pa se pet posto obavezno uplaćuje u drugi stup. Prebacivanjem tih pet posto u privatne mirovinske fondove, što je godišnje više od pet milijardi kuna, stvoren je ogroman financijski nedostatak sredstava za isplatu sadašnjih mirovina pa se to namiruje iz državnog proračuna. Država stoga posuđuje taj isti novac od bankara, zadužuje se i plaća visoke kamate, pa je takav model doveo do enormnog povećanja državnog javnog duga.

Europa uglavnom ne poznaje takav model obveznog drugog stupa kakav napadno guraju lobiji privatnog financijskog kapitala u Hrvatskoj. Većina zemalja u tranziciji, među kojima su Poljska, Slovačka, Mađarska, Bugarska i Rumunjska, koje su imale sličan model drugog stupa kao i Hrvatska, praktički su ga ukinule, a Češka i Slovenija su takav model odbile uvesti odmah na početku, te sve rečene zemlje imaju dobrovoljni drugi stup.

Zahtijevamo veće mirovine

S ciljem suzbijanja siromaštva i snaženje adekvatnosti mirovina umirovljeničke udruge iznose svoje prijedloge, utoliko više što se u Hrvatskoj svaka treća osoba starija od 65 godina nalazi u zoni siromaštva. Prosječna mirovina iznosi 2.344 kune, a medijan 2.152 kune, dok je linija siromaštva u 2017. godini iznosila 2.180 kuna, a što iskazuje da se najmanje 53 posto mirovina nalazi ispod hrvatske linije siromaštva.

Relativna bruto vrijednost mirovine iznosi samo 29 posto (udjel prosječne bruto mirovine u prosječnoj bruto plaći), a relativna neto vrijednost je 37,35 posto u odnosu na neto prosječnu plaću, što je najniže od svih zemalja nastalih na teritoriju bivše Jugoslavije, dok je po ukupnom siromaštvu starijih osoba Hrvatska u vrhu EU ljestvice.

1. Promjena formule usklađivanja mirovina

Najvažnija mjera mirovinske reforme treba biti promjena formule usklađivanja mirovina po 100-postotnom iznosu povoljnijeg indeksa rasta, odnosno onom indeksu koji je više rasta, neovisno o tome jesu li to plaće ili potrošačke cijene.

Naime, u zadnjih osam godina bruto plaće su porasle 12,10 posto, potrošačke cijene 6,50 posto, a mirovine 8,16 posto – indeks rasta plaća prema mirovinama je čak 148!

2. Uvođenje novog modela obiteljske mirovine

Dok sadašnji model predviđa odabir mirovine pokojnog partnera (70 posto) ili zadržavanje vlastite mirovine stečene radom, ovisno o tome što je povoljnije, predlažemo novi model obiteljske mirovine kojim bi se, ovisno o prihodovnom/imovinskom cenzusu, omogućilo - uz zadržavanje vlastite mirovine, nasljeđivanje i dijela od 20 do 50 posto mirovine pokojnog partnera. Prosječna obiteljska mirovina je 1.939 kuna mjesečno, što je za najmanje 250 kuna ispod linije siromaštva u Hrvatskoj.

NEOZBILJAN NAČIN RADA RADNE SKUPINE

Umirovljeničke udruge ukazale su na neprofesionalnost predlagача (MRMS) spram članova Radne skupine, s obzirom na to da su glavne promjene prije predstavljanja Radnoj skupini bile djelomično obznajene u medijima, što je dovelo do preuranjenih reakcija javnosti, ali i do plasmana djelomično ili potpuno netočnih informacija.

Smatraju neprimjerenim i to da predstavnici umirovljenika nisu konzultirani o prijedlozima izmjena najvažnijeg zakona za umirovljeničku populaciju, koja čini gotovo 20 posto ukupne populacije Republike Hrvatske, a niti kroz Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe kao savjetodavno tijelo Vlade RH.

Pitanje je i na osnovi čega su doneseni utvrđeni prijedlozi, s obzirom na to da još uvijek nije pripremljena analitička podloga projiciranih rezultata, niti je izrađena simulacija dugoročnih učinaka na mirovinski sustav.

K tome, kako Hrvatska spada u zemlje koje imaju visoku stopu samačkih domaćinstava starijih osoba, mjere koje bi zaustavile rastuće siromaštvo te kategorije stanovnika su neophodne.

3. Uvođenje zajamčene minimalne mirovine

Zajamčena minimalna mirovina je postojala do kraja 1998., kada je preimenovana u najnižu mirovinu i time promijenila svrhu solidarnosti s najslabijima. Naime, dok je minimalna mirovina solidarni instrument zaštite od dna siromaštva, najnižom mirovinom se tek jamči mirovina prema godinama radnog staža.

Umirovljenici predlažu da se minimalne mirovine automatski vežu s minimalnom bruto plaćom, tako da njezin donji prag za 15 godina radnog staža (što je uvjet za stjecanje starosne mirovine) mirovina iznosi 45 posto minimalne plaće, odnosno sada 1.548 kuna, a za svaku dodatnu godinu staža bi se dodavao iznos jedne aktualne vrijednosti mirovine, 63,88 kuna. Time bi minimalna mirovina za 30 godina radnog staža ($1.548 + 15 \text{ godina} \times 63,88/958 \text{ kuna}$) iznosila 2.506 kuna; a za 40 god staža ($1.548 + 25 \text{ godina} \times 63,88$) - 3.145 kuna.

4. Državna naknada za starije od 65 godina

Ovaj se prijedlog kolokvijalno naziva uvođenjem „nacionalne mirovine“ i takvu naknadu za starije od najčešće 65 godina života imaju gotovo sve EU zemlje i više od 110 zemalja u svijetu. Hrvatska bi takvu naknadu trebala uvesti paralelno s mirovinskom reformom, iako ne i kao njezin dio jer je riječ o socijalnom, a ne mirovinskom davanju. Na potrebu žurnog uvođenja ukazuje i podatak da Hrvatska, uz Španjolsku, ima samo 64 posto pokrivenosti stanovništva starijeg od 65 godina starosnim mirovinama (za razliku od većine EU zemalja koje imaju 90-100 posto pokrivenosti).

Predlaže se da se i nacionalna mirovina veže uz minimalnu bruto plaću i da iznosi 30 posto bruto minimalne plaće, što je 1.032 kune te da se institut zajamčene minimalne mirovine i nacionalne mirovine uvedu paralelno, kako ne bi došlo do nezadovoljstva umirovljenika koji su stekli mirovine temeljem rada.

Ne budite naivni, dopunsko osiguranje samo u HZZO-u!

Piše: Jasna A. Petrović

Mirko iz Zagreba prošle je godine popustio pod višestrukim pozivima iz jednog privatnog osiguranja i s HZZO osiguranja prešao k njima, jer su mu ponudili policu s B listom lijekova. Mislio je kako se to isplati, jer je kroničar.

„Pet kuna manje mjesečno plus B lista lijekova, prava prilika, zar ne? No, već za koji mjesec slijedilo je otrežnjenje. U ljekarni su mi pri podizanju lijeka s B liste rekli da moram platiti, jer sam potrošio limit! Kakav limit, imam dopunsko. No, pokazalo se da nisam čitao 'sitna slova' u kojima piše sve ono što mi nisu rekli, što su podlo prešutjeli. Limit je bio dva pakiranja lijeka s B liste tijekom jedne godine“, priča Mirko.

Nerijetka je to priča kad osiguranici kod HZZO-a prihvate bez promišljanja ponudu nekog od osam postojećih privatnih osiguravatelja na hrvatskom tržištu. Svi u početku vjeruju da su „dobro prošli“ a onda shvate da postoji i druga strana priče, odnosno ograničenja na koja nisu računali.

Zove nas Jadranka iz Siska. „Ne možemo pratiti vaše troškove“, rekla joj je

službenica njezinog osiguravatelja, jer je zadnje vrijeme češće na pretraga, pa je prešla limit od 3.300 kuna i zbog toga joj otkazuju ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju.

„Ovakvo se loše i jađno nisam osjećala ni kad su mi spašavali život. Nesigurno i povrijeđeno. Zar dopunsko osiguranje treba samo zdravim ljudima?“, pita se Jadranka.

Zvonimir iz Splita prije više od dvije godine sklopio je s osiguravajućom kućom Uniq ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju koje je uredno plaćao 65 kuna mjesečno, no Uniq mu je otkazala ugovor.

„Kad sam potpisao ugovor, bio sam u potpunosti zdrav i nisam znao da se ne smijem mi razboljeti, jer da sam to znao, sigurno s njima ne bih potpisivao ugovor“, rekao je Zvonimir i objasnio kako je obolio od Chronove bolesti zbog koje je veliki dio prošle godine proveo u bolničkom krevetu.

I onda ga je nazvala službenica osiguranja i obavijestila kako mu neće produžiti ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju zbog prekoračenja limita. Samo su mu hladno poručili kako im je neisplativ kao stranka. O postojanju ikakvog limita nije bio obaviješten prigodom potpisivanja ugovora, a niti su mu kasnije pismeno obrazloženo otkazivanje.

„Čim su me obavijestili, otišao sam u HZZO i oni su mi odmah dali dopunsko osiguranje, jer kod njih nema nikakvih ograničenja“, zaključio je, a osiguravatelj nam odgovara da je točno da su izvršili procjenu rizika i raskinuli ugovor.

Slično je doživjela i Petra. „Onkološki sam pacijent i zato su mi otkazali uslugu. Nisu pristali ni na moj prijedlog da mi povećaju cijenu police, ali sad se pitam zašto mi onda nisu vratili barem dio mojih uplata, s obzirom na to da godinama nisam trošila ništa“, kazala je Petra.

No, neki imaju i bolja iskustva, pa tako Katarina Miklečić Donadini iz Splita kazuje kako su je nakon dugogodišnjeg dopuskog kod Croatia osiguranja drsko odbili dalje osigurati zbog preboljenog karcinoma.

„Prešla sam u Uniqu, predočila nalaze i ugovorila s njima. Plaćam nešto veću premiju, jer ipak sam rizični osiguranik, ali nam je odnos korektan i ja sam zadovoljna“, zaključuje.

Dragi čitatelji, nemamo namjeru reklamirati samo državni HZZO, niti smo za to plaćeni. Ipak, poslušajte one koji su svjedočili na Facebook stranici Sindikata umirovljenika Hrvatske, gdje je „prijatelj“ Dragoslav Tomić dobro obrazložio:

„Privukli su vas niskim cijenama, kako ste naivni! Ako HZZO i poveća cijenu dopuskog, najbolji je osiguratelj na ovom prostoru.“

Završna poruka umirovljenicima je jasna, nemojte nasjedati na telefonsku prodaju ni mobitela, „jeftine struje“, ali niti privatnih osiguravatelja dopuskog zdravstvenog osiguranja. Budite oprezni!

Stariji su nepoželjni

Za razliku od HZZO-a, većina ostalih osiguravatelja osigurava samo do maksimalno 65. godine s tim da su police nakon 60. u pravilu dvostruko skuplje od onih državnog osiguravatelja. Sve to govori da je prije odluke o polici dopuskog nužno vrlo pažljivo ispitati sve moguće uvjete kako ne bi bilo iznenađenja onda kad ga najmanje trebamo.

Svih sedam privatnih osiguravatelja ima ukupno oko 230.000 osiguranih, naspram HZZO-a koji je lani imao 1.734.845 polica koje plaćaju građani, odnosno ukupno 2.551.905 milijuna s policama koje plaća proračun.

Najveći su problem iznenađenja i netransparentnost kod privatnih osiguravatelja, dok je HZZO-ovo dopunsko najtransparentnije. No, u koruptivnoj Hrvatskoj puno toga nije jasno, pa ni to da dopunsko osiguranje svih MORH-ovih zaposlenika dobiva privatni osiguravatelj, a ne državni, što bi bilo logično.

Cijena police kod „privatnika“ ovisi o dobi. Tako smo se predstavili kao otac i sin koji bi se osigurali, sin ima 28 godina, a tata 71 godinu te krenuli vrtjeti telefonske brojeve potencijalnih osiguravatelja.

Mnogi su odmah odbili bilo kakvo osiguranje za osobu stariju od 60, odnosno 65 godina ili je pak iznos osigurnine bio drastično veći. Eto rezultata mjesečnih iznosa, ovisno o paketu:

HZZO: 70 kn za sve dobi

Croatia osiguranje: 80 kn - 150 kn

Uniq: 65 kn - 190 kn

Wiener: 45-65 kn - 130-230 kn

Allianz: 45-65 kn - 170-250 kn

Generali: 63-90 kn - za starije od 60 godina samo individualni obračuni

Merkur: 85-95 kn - za starije od 60 godina nema osiguranja

Triglav: 30-70 kn - za starije od 65 godina nema osiguranja

Vaga prešla na stranu nepravde

Zamislite situaciju u kojoj vas HZMO zove svakih nekoliko godina na vještačenje kako bi potvrdio je li vaša invalidska mirovina pravilno dodijeljena. To je uvijek stres za prima-telja takve mirovine, jer uvijek postoji bojazan od gubitka stečenih prava. Takva praksa nadležnih institucija bila je uobičajena s vremena na vrijeme, još od poslijeratnih vremena. Danas, kad se prilikom izmjene svakog propisa govori o „lažnim“ invalidima, takav sustav u javnosti se smatra opravdanim.

No, Ustavni sud očito smatra da takav sustav nadzora korištenja mirovinskih i invalidskih prava nije u skladu s općim propisima. Naime, 30. siječnja 2018. do-

gleda po službenoj dužnosti i to za osobe koje su stekla prava utvrđena na temelju smanjene radne sposobnosti ili djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, tjelesnog oštećenja ili opće nesposobnosti za rad članova obitelji tijekom korištenja tih prava. Slijedom toga, stavkom 5. članka 129. propisana je revizija Ministarstva rada i mirovinskog sustava, ali ne na način da reviziju obavljaju isti vještaci koji su i donijeli prethodno rješenje. Takve odredbe ZOMO-a Ustavni sud smatra pretjeranim.

„Ustavni sud smatra da zakonodavac ne smije omogućiti ispitivanje svih činjenica koje utječu na ostvarivanje, korištenje, gubitak i ponovno određivanje prava na mirovinsko osiguranje bez ikakvog vremenskog ograničenja“, stoji u kratkom pojašnjenju odluke.

Osnova za takvo mišljenje leži u Zakonu o upravnom postupku u kojem je propisano da se „pravomoćnost treba promatrati kao dio načela zaštite stečenih prava stranaka te se može poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo u slučajevima propisanim zakonom. Takva intervencija u pravomoćnost moguća je samo ako je to nužno za postupanje u pojedinim upravnim područjima i nije protivno temeljnim odredbama i svrsi samoga ZUP-a“.

Ustavni sud smatra da HZMO može donijeti nove akte ako je činjenično stanje u pojedinom slučaju promijenjeno, ali samo ako je za to propisan rok. Prema ZUP-u, to može biti najviše tri godine od dana dostave pravomoćnog rješenja stranci. Dakle, nije problem u nadzoru, već u vremenu njegovog provođenja. No, što to znači za korisnike?

Ustavni sud donio je odluku kojom je, laički rečeno, zaštitio one koji su „lažni invalidi“ čime je onemogućio HZMO provede postupke kontrole ako su se pojavile činjenice koje bi upućivale na to da je pravomoćno rješenje o radnoj nesposobnosti dobiveno manipulacijama, lažnom

dokumentacijom ili korumpiranjem državnih službenika. Dakle, korupcija nakon tri godine prestaje to biti, a laž postaje činjenica. HZMO će morati ubrzano raditi da pohvata rokove, no neke činjenice se naprosto saznaju slučajno, kasnije isplivaju na površinu, a ako je rok prošao, lažni invalidi su zaštićeni. Nazdravlje.

Suci protiv sudaca

Zanimljivo je da su ustavni suci Miroslav Šumanović i Branko Brkić dali izdvojeno mišljenje.

„Nema pozivanja na stečena prava ako je stjecanje prava posljedica nezakonitosti, a posebice ako je pravo na mirovinu stečeno na lažnoj izjavi, lažnoj ispravi ili lažnom dokazu. U tom je slučaju radi zaštite javnog interesa nužno onemogućiti daljnje korištenje toga prava. Takvo pravo - formalno stečeno pravomoćnim upravnim aktom, u biti se zasniva na manipulaciji i prijevari, pa svakom novom mjesečnom isplatom narušava pravni poredak, povjerenje u pravnu državu, a kod onih građana koji se uzdržavaju vlastitim radom i pritom od svoje zarade izdvajaju za one koji su na nedopušten način stekli tobožnje pravo na mirovinu, svaki put nanovo izaziva osjećaj nepravde i nepovjerenje u pravo i državu, stvarajući osjećaj da nepravdo dominira iznad prava (nikada pravo ne smije ustupiti pred nepravdom)“, napisali su Šumanović i Brkić. Tome su dodali i socijalnu komponentu navodeći kako „lažne invalidske mirovine omogućuju radno sposobnom stanovništvu da živi bez rada, na teret onih koji rade, a ove potonje stavlja u svojevrsni 'ropski' položaj jer su dužni uzdržavati kao invalide one koji može biti 'pucaju od snage'“.

Ipak, jezičac vage pravde ovaj put je otišao u smjeru nepravde.

Milan Dalmacija

nesena je odluka (U-I-1574/2016), kojom su ukinuti članci 103., 126.a, i stavak 5. članka 129. ZOMO-a koji su određivali uvjete naknadne kontrole i nadzora. Članak 103. je uređivao mogućnost da HZMO po službenoj dužnosti provodi naknadnu kontrolu i nadzor pojedinih slučajeva u kojima je doneseno rješenje da se ne može podnijeti žalba. To je značilo, prema objašnjenju Ustavnog suda, da HZMO može izvan svih rokova za intervenciju u pravomoćna rješenja pokrenuti upravni spor kako bi utvrdio je li upotreba stvarnih prava u pojedinom slučaju zakonita ili nije.

Ništa sporno, ali...

U članku 126.a propisana je mogućnost obavljanja kontrolnog pre-

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Bolje Ukrajinci i Filipinci, nego domaći umirovljenici

Tri najveće hrvatske sindikalne središnjice (Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisni hrvatski sindikati i Hrvatska udruga radničkih sindikata) 12. srpnja 2018. uputili su svim članovima Radne skupine za reformu mirovinskog sustava svoje otvoreno pismo sa stajalištima i zahtjevima za takvu reformu kojom bi se postigla održivost sustava i adekvatnost mirovina. Navode kako je nužno smanjiti pritisak na mirovinski sustav.

Nevjerojatno i istinito je da su radnički sindikati pronašli umirovljenike kao moguće „krivce“ za „nova opterećenja i mirovinskog sustava i sustava rada“. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava je na stalno zagovaranje umirovljeničkih udruga, koje okupljaju bivše radnike, predložilo da se proširi krug umirovljenika koji mogu raditi i primiti mirovinu, jer prema postojećim zakonskim propisima zaposliti se uz mirovinu, i to na pola radnog vremena, mogu samo tzv. starosni umirovljenici i profesionalni invalidi, te po posebnim propisima branitelji. Sindikat umirovljenika je protiv takvog diskriminatornog rješenja iz mandata Miranda Mrsića, pokrenuo čak i zahtjev za ocjenu ustavnosti. Bezuspješno. Novi krug umirovljenika po općim propisima bili bi starosni umirovljenici za dugogodišnji rad te prijevremeni starosni umirovljenici, a prema posebnim propisima umirovljeni djelatni vojni i policijski službenici i ovlaštene službene osobe.

Nelojalna konkurencija

Sindikati su se preplašili većeg ulaska na tržište rada domaćih umirovljenika, ali se, izgleda, ne boje Ukrajinaca i Filipinaca, Rumunja i stanovnika BiH. Piše u njihovom očitovanju jasno i glasno da su umirovljenici „nelojalna konkurencija radnicima“.

U kojoj biste to europskoj zemlji mogli naći sindikalnu središnjicu koja svoje bivše članove, dakle isto radnike, naziva konkurencijom, i to neloyalnom, jer da bi ovi pristali raditi za niže plaće i „po fleksibilnijim oblicima ugovora o radu“? Neki sindikalni lideri su zamislili kako će onda

radnici masovno odlaziti ranije u mirovinu kako bi se odmah zaposlili uz niže plaće, kao da se u Hrvatskoj na svakom uglu nude radna mjesta.

Prvo, posjetimo kako siva ekonomija u Hrvatskoj okuplja velik broj formalno nezaposlenih i umirovljenih osoba. Međutim, službeno tržište rada starijih radnika u Hrvatskoj na ljestvici je najnižih u EU. Naime, samo 38,1 posto Hrvata u dobi od 50 do 64 godine, a tri posto starijih od 65 godina - rade. S druge strane, prosjek zaposlenosti istih dobnih skupina u Europskoj uniji je čak 72,4 posto, odnosno 9,5 posto. Hrvatski poslodavci očito ne vole starije radnike, pa kako bi se pomamili za onima starijima od šezdesetak godina?

To dokazuje i da je broj umirovljenika koji su 2017. godine koristili zakonsku mogućnost zapošljavanja do pola radnog vremena uz zadržavanje mirovine, a to su mogli samo starosni umirovljenici, relativno nizak - samo 4.012 osoba. No, pogrešno je prosuditi kako u Hrvatskoj ne postoji tržište rada za starije osobe, odnosno umirovljenike, jer je dobro poznato da oni masovno rade na crnom tržištu rada, osobito u području usluga u kućanstvu, socijalnih usluga skrbi o starijima, čuvanja djece, poljoprivrede i slično. Međutim, rade u pravilu na poslovima koji nisu konkurentni mlađim radnicima, a slično je i u drugim zemljama.

Važnost povratka umirovljenika na tržište rada, posebice onih mlađih, odavno su shvatile velike ekonomije Europske unije, poput Njemačke, Francuske, Italije... Prema podacima Europske fondacije za poboljšanje životnih i radnih uvjeta, na europskom tržištu rada već je pet milijuna umirovljenika, a većina zemalja dopušta rad u mirovini bez obustave mirovine, a iznimno, dio država

poput Mađarske, Njemačke ili Austrije ima ograničenu neoporezivu mjesečnu zaradu. Iako je u zapadnoeuropskim zemljama motiv umirovljenika za rad često želja za održavanjem aktivnog života i zadržavanja socijalne sredine, kod nas umirovljenici žele raditi zbog nedostatnih prihoda te ostaje pitanje koliko bi njih zapravo željelo raditi da imaju mirovine dostatne za dostojanstven život.

Kako to radi EU

U Austriji se umirovljenicima mlađim od 65 godina mirovina obustavlja ako je veća od 349 eura, ali za starije od 65 godina nema nikakvog limita niti obustave. U Bugarskoj nema limita, kao ni u Cipru

i Italiji. Portugal nema limita, kao ni Slovačka. U Rumunjskoj se mogu kombinirati rad i mirovina ako je mirovina niža od prosječne bruto plaće. U Sloveniji je također dopušten rad, uz zadržavanje mirovine, ako je osoba prešla starosnu dob za umirovljenje. I u Češkoj je sličan princip bez ograničenja za one s mirovinama iznad starosne dobi.

Estonija nema nikakvo ograničenje radu umirovljenika uz

zadržavanje mirovine, kao ni Litva i Letonija, dok Poljska ima limite za one koji su mlađi od dobi za starosnu mirovinu. Švedska i Finska nemaju nikakvih ograničenja, a Luksemburg ih ima samo za one koji su mlađi od 65 godina. U Španjolskoj se reducira mirovina prema dužini radnog dana. Na Malti se za rad do 65 godina starosti plaća 10 posto plaće za doprinose, ali čim napunite 65 godina, doprinosi se ukidaju i na plaću.

Kod nas za drugi dohodak, pa imao ti i 99 godina, moraš plaćati 50 posto svih doprinosa, čime se destimulira rad u starijoj dobi. To što u većini zemalja plaćanje doprinosa prestaje kad se dosegne starosna dob nije briga naše sindikalne lidere, jer oni smatraju da umirovljenicima treba nabiti pune doprinose i za drugi dohodak, a isto bi priredili i studentima. Briga ih što je samo ove godine kvota za novo zapošljavanje stranaca u Republici Hrvatskoj iznosila 29.769 dozvola za boravak i rad. Bolje kuhar s Filipina nego kuharica iz Slavonije?! Nazdravlje.

Jasna A. Petrović

Različita mišljenja, različiti interesi

U vrijeme kada Radna skupina za izradu „mirovinske reforme“ od svojih članova prikuplja prijedloge kako bi sustav trebao izgledati u budućnosti, javnost najviše informacija dobiva iz medija, koji se, očito, hvataju za svaku rečenicu u kojoj se spominje mirovina. Dosad je kroz takvu „javnu raspravu“ iskristalizirano pet stvari koje bi trebalo riješiti do 1. siječnja 2019. kada bi na snagu trebao stupiti paket zakona koji regulira mirovinska pitanja. Upitali smo čelnike triju najvećih umirovljeničkih stranaka, Milivoja Špiku (BUZ), Silvana Hrelju (HSU) i Lazara Grujića (SU), što misle o dosadašnjim prijedlozima i mogućnosti njihove implementacije.

Na naš su upit odgovorili Milivoj Špika i Lazar Grujić, dok se Silvano Hrelja, jedina osoba koja može provući umirovljenička pitanja u Hrvatskom saboru, niti 14 dana nakon poslanog upita nije odgovorio. Telefonom je u nekoliko navrata obećao odgovoriti, no na kraju je rekao kako će odgovoriti za neki od idućih brojeva našeg Glasa umirovljenika, jer sada ne stigne.

Kakav je Vaš stav o rješenju Ministarstva rada i mirovinskog sustava, kojeg podržavaju i umirovljeničke udruge, da se onima kojima je to povoljnije osigura pravo povratka iz II. obveznog mirovinskog stupa u I. stup ili da se, kako predlaže financijska industrija, svima iz dvostupnih mirovina osigura dodatak od 27 posto?

„Ne vidimo nikakvo opravdanje za penalizaciju „prijevremenog“ umirovljenja, ako će se mirovina izračunavati isključivo temeljem uplata pojedinca u mirovinski fond. Mirovina mora biti posljedica nečijega rada i uplata u mirovinski fond ili pak nečije odluke, koji temeljem toga iz državnog proračuna isplaćuje nekome dio ili pak cijelu mirovinu po jednom od posebnim propisa, a sve izvan toga se ne može nazivati mirovinom, bez obzira na razlog“

Milivoj Špika, BUZ

Špika: Ukratko, BUZ jest za neki od oblika dobrovoljne štednje za buduću mirovinu, no nikako po modelu obveznog II. stupa, kojeg neki njihovi zagovornici uporno podvaljuju građanima pričom kao da se radi o III. dobrovoljnom stupu. Ključna „obmana“ u ovom slučaju jest u definiciji vlasništva uplaćenih sredstava, koji su u slučaju II. stupa samo

virtualno vlasništvo osiguranika, budući da osiguranik ni u jednom trenutku ne može slobodno raspolagati „svojom“ imovinom, dočim takve prepreke kada je riječ o III. dobrovoljnom stupu - nema.

„Dok se transparentno ne vodi poslovanje i omogući dostupnost podacima, teško je uopće govoriti o održivosti sustava. U svakom slučaju, mirovinski sustav zahtijeva promjenu i načina razmišljanja umirovljenika da izdvajaju što manje, a dobiju što veće mirovine. Rješenje je u poticanju dragovoljne štednje i uplaćivanja u neobavezne mirovinske fondove, odnosno, podizanje financijske kulture i pismenosti budućih umirovljenika“

Lazar Grujić, SU

Grujić: Naš stav je da treba usvojiti takva rješenja koja su povoljnija za većinu umirovljenika i one koji imaju manje mirovine. To znači da na ovo pitanje možemo odgovoriti tek kada znamo dugoročne i sveobuhvatne planove mirovinske reforme. Naime, jedno ili drugo rješenje može biti trenutačno povoljnije, ali što se iza toga krije u budućnosti, nije nam poznato. Pri tome je II. stup privatna štednja koja se dekretom države umirovljenicima može oduzeti, pa tako niti nasljednici ne bi imali pravo na ta sredstva. U tom kontekstu, bolje je ne vjerovati političarima i ući u I. stup, biti na proračunu države te dijeliti sudbinu svih umirovljenika.

Držite li potrebnim razdvajanje mirovina po općim propisima od onih po posebnim propisima (povlaštenih); što je započeto 2014. i suspendirano od strane aktualne Vlade?

Špika: Apsolutno da! Držimo da je to nužan preduvjet za početak bilo koje ili bilo kakve mirovinske reforme.

Grujić: Izdvajanje po općim i posebnim propisima nije pravedno za korisnike braniteljskih mirovina koji nisu svo-

jom krivnjom i željom otišli u mirovinu. Država se o njima mora trajno skrbiti, a razdvajanjem je moguće jednog dana ukinuti dodatke po posebnim propisima, jer nisu pravno zaštićeni kao oni po općim propisima. Za nas ove mirovine niti nisu povlaštene, a nije nam poznato da se za stvarno povlaštene mirovine, poput saborskih, poduzelo razdvajanje.

Umirovljeničke udruge tvrde kako sve mirovine koštaju 39 milijardi kuna, od čega se 22 milijarde uprihode temeljem doprinosa iz plaće. Udruge drže kako nije riječ o 17 milijardi kuna razlike, jer treba odbiti 5,24 milijarde za posebne/povlaštene mirovine i 6,6 milijardi tranzicijskog troška II. mirovinskog stupa, što bi značilo da bi uz povećanje zaposlenosti mirovinski sustav doista mogao biti smatran posve održivim. Slažete li se s takvom prosudbom?

Špika: Računica je sasvim točna, kao i zaključak koji je izveden. No, takav način razmišljanja nas odmiče od fokusa na pravi problem, a to je da ne smijemo smetnuti činjenicu da je netko za svoju mirovinu izdvajao cijeli radni vijek i da to nije problem zbrojiti, kao ni izvršiti revalorizaciju ukupnih izdvajanja kroz cijeli period, pa na osnovu toga i uz prosječni životni vijek izračunati koliko pojedinac od svojih uplata na koncu „povrati“ kroz svoju mirovinu.

Grujić: Koliki je stvaran tranzicijski trošak II. stupa i s kojim sredstvima mirovinski fondovi raspolažu nismo upoznati. Iznose se paušalne procjene, a mi se bojimo da sredstva u II. mirovinskom stupu niti ne postoje, jer su ih strane banke, koje su vlasnici fondova, preusmjerile u neke njima financijski isplativije projekte. Dok se transparentno ne vodi poslovanje i omogućiti dostupnost podacima, teško je uopće govoriti o održivosti sustava. U svakom slučaju, mirovinski sustav zahtijeva promjenu i način razmišljanja umirovljenika da izdvajaju što manje, a dobiju što veće mirovine. Rješenje je u poticanju dragovoljne štednje i uplaćivanja u neobavezne mirovinske fondove, odnosno, podizanje financijske kulture i pismenosti budućih umirovljenika.

Podržavate li proširenje prava na rad i na druge kategorije umirovljenika prema općim i posebnim propisima? Trenutno ovo pravo imaju samo starosni umirovljenici, profesionalni invalidi i branitelji.

Špika: Svi bi umirovljenici trebali imati slobodan pristup tržištu rada, ali tek u slučaju kada se iscrpi sva raspoloživa nezaposlena radna snaga u navedenoj djelatnosti i u sredini u kojoj živi. Dakle, treba maknuti sva ograničenja za rad umirovljenika, ali uz uvjet da se umirovljenici ne dovedu u situaciju da na bilo koji način svojom reaktivacijom ruše cijenu rada, odnosno, ugrožavaju zapošljavanje mladih ili nezaposlenih osoba.

Grujić: Za to se godinama zalažemo i u nekoliko smo navrata slali prijedloge da se primjeni tzv. češki model, koji se pokazao vrlo korisnim i efikasnim, osobito kada nedostaje radne snage. Pitamo se zbog čega ne bismo tijekom ljetnih mjeseci aktivirali umirovljene liječnike, turističke vodiče, vozače, konobare koji su još u snazi i dobrog zdravstvenog i psihičkog stanja.

Smatrate li opravdanim udar na prijevremene umirovljenike, pa i one koji su dugogodišnji osiguranici?

Špika: Ne vidimo nikakvo opravdanje za penalizaciju „prijevremenog“ umirovljenja, ako će se mirovina izračunavati isključivo temeljem uplata pojedinca u mirovinski fond. Mirovina mora biti posljedica nečijega rada i uplata u mirovinski fond ili pak nečije odluke, koji temeljem toga iz državnog proračuna isplaćuje nekome dio ili pak cijelu mirovinu po jednom od posebnim propisa, a sve izvan toga se ne može nazivati mirovinom, bez obzira na razlog. Ako je nakon umirovljenja pojedinca „zarađena“ mirovina nedostatna za život dostojan čovjeka, onda je na državi da odredi socijalni dodatak mirovini, koji se ne isplaćuje iz mirovinskog fonda, već iz određene stavke državnog proračuna.

Grujić: Prijevremena mirovina mora biti penalizirana ako nije uvjetovana bolešću i profesionalnim oboljenjima.

Silvano Hrelja, predsjednik Hrvatske stranke umirovljenika i jedini umirovljenički zastupnik, po svojim riječima nije imao vremena odgovoriti na pitanja. U očekivanju odgovora za sljedeći broj Glasa umirovljenika, citiramo barem neku od njegovih novijih izjava:

„Koliko sam shvatio između redaka, čeka nas rigidno kažnjavanje prijevremenog umirovljenja i prije će se podići dob za odlazak u mirovinu sa 65 na 67 godina, što nikako ne možemo pozdraviti. Za buduće umirovljenike će te promjene biti štetne. Međutim, ima nekih poboljšanja, a ona se odnose na najave omogućavanja rada uz mirovinu i revizije u sustavu beneficiranog staža.“ (Večernji list)

Milan Dalmacija

Stjenice jedu ljude, stari se bude krvavi

U najbogatijem i najpoznatijem gradu u Hrvatskoj, u Gradu, progovorila je polovicom kolovoza djelatnica u Domu za starije i nemoćne Domus Christi i pri tom nije sakrila svoje ime, zove se Mirjana Raguž. Nakon šest godina što starce i starice u tom dubrovačkom domu do krvi izgrizaju stjenice, otvoreno je portalu Dubrovnikpress.hr iznijela istinu.

„Strah me otkaza, ali kako sam prije koji dan i u svoj dom unijela stjenice, insekte koji se hrane tako da sišu ljudsku krv, odlučila sam govoriti javno“, naglasila je. Već šest godina upozorava ravnateljicu Mirjanu Vujnović kako nije riječ o usputnom problemu, već o činjenici da se u sve više soba stari bude izgrizeni, krvavi i natečeni, a prije svega preplašeni.

Na takve je primjedbe ravnateljica odgovorila da je riječ o usputnom problemu, a župan Nikola Dobroslavić, u ime Dubrovačko-neretvanske županije kao vlasnika doma, da je tu riječ samo o pamfletu. Kažu: „Stjenica ima, ali nisu veliki problem jer ih tvrtka 'Krmek' redovito tretira.“

Dom ima oko 85 korisnika, a muku sa stjenicama muči njih dvadesetak, koji su smješteni u sobama gdje je drvo.

„Jedna je baka neki dan bila sva pojedena, ubijala je po noći stjenice i jutro dočekala sa čašom s 21 stjenicom“, pojašnjava je Raguž. Čitatelji Facebook stranice SUH-a ostali su zgroženi: „Sramota, povratak u srednji vijek? Nema institucija, bešćutnost inspekcija i političara“.

„Neka ravnateljica spava u krevetu sa stjenicama, ili župan“ – predložili su. Najtužnije je komentirao čitatelj P.M. rekavši: „Ako u Kristovom domu caruju stjenice, kako li tek izgleda raj?“ Zašto, međutim, korisnici u domu to trpe? Zato jer nemaju kuda.

Bolje išta, nego ništa

Domova u Hrvatskoj je premalo pa je preveliki pritisak, koji blago slabi paralelno s rastom cijene smještaja. Europski prosjek pokrivenosti domovima populacije starije od 65 godina je šest posto, od jedan do desetak posto. Najviše ima npr. Danska (10,5 posto), a Austrija je u prosjeku. Poljska i druge bivše socijalističke zemlje imaju od jedan do dva posto pokrivenosti.

U Hrvatskoj je stopa pokrivenosti samo 2,38 posto, a ekonomske cijene smještaja su od 3.500 do 10.000 kuna u tzv. društvenim domovima, dok cijena koju plaća korisnik sve više raste. U Hrvatskoj imamo 1.544 udomiteljskih obi-

telji, tri državna doma, 45 županijskih i još stotinjak privatnih, te više od 450 obiteljskih domova. Sve je to pod niskim nadzorom socijalne inspekcije (samo 10 socijalnih inspektora za cijelu Hrvatsku). Hrvatska je zemlja s vrlo visokim udjelom starijih u samačkim domaćinstvima (25 posto), te je vrlo važno usmjeriti se ka gradnji institucionalnih kapaciteta, ali svakako treba imati na umu opremljenost, kvalitetu, humanost, kvalificiranost.

Sindikat umirovljenika Hrvatske predlaže stoga uvođenje civilnog nadzora, odnosno, u suradnji s umirovljeničkim i stručnim udrugama educiranje timova koji bi obavljali preventivni nadzor te time osigurali kvalitetniji i sigurniji smještaj.

Lječilište ili umiralište?

Postaju li domovi za starije mučilišta? Svakako. Obitelji se često žale na zanemarenost svojih dragih smještenih osobito u stacionare domova umirovljenika. To su danas, u nedostatku palijativnih centara i hospicija prava napuštena i zanemarena umirališta. Zbog nedostatka zdravstvenih kadrova te niskih plaća, ali prije svega i zbog nedostatka stručne edukacije, stacionarni korisnici su ostavljeni doslovno sami. Pruža im se jedino temeljna higijena, promjena ono malo pelena i hranjenje, što kraće to bolje. Za razliku od brojnih domova u europskim zemljama, a osobito u američkim naseljima za starije osobe, ne pruža im se uključenost u različite kulturne i društvene sadržaje. Na upit glavnoj sestri u jednom zagrebačkom domu zbog čega se ne omogući barem više i dulje posjete te interakciju s pokretnim korisnicima, odgovorila je hladno kako ti ljudi

trebaju dobiti osnovnu higijenu i mir, jer oni tamo dolaze umrijeti.

Katkad se korisnici domova žale i na čistoću, jer se, opet zbog manjka zaposlenih, sobe čiste tek naizmjenice, jednom do dva puta tjedno, što stvara nehygienijske uvjete. Nema prema stanarima, grubo postupanje – fizički i verbalno, pa čak i davanje krivih lijekova stanarima, tek su manji dio priče. Najbolniji je gubitak dostojanstva kroz agresivno djetinjast način komunikacije u deminutivima („dajte mi rukicu“, „podignite guzu“...), na što je u više navrata upozoravala i pučka pravobraniteljica.

Osim psihološkog zlostavljanja, tretiranja starijih kao maloumne djece, te fizičkog zanemarivanja, nerijetko je i financijsko zlostavljanje, pa su zaposlenici u domovima znali posuđivati novac za nabavku lijekova, potrepština ili vlastite potrebe od korisnika, što je obično ostalo nepoznato široj okolini, a strah od odbijanja je bio uvjetovan mogućnošću dobivanja manje hrane i drugih usluga u domu.

Novac je danas bitniji od morala, kažu mnogobrojni komentari na dubrovački slučaj. I nikom ništa. Naime, kad je domova premalo, trpi se i miris urina koji vas „zapeče“ već na ulazu u neke od njih. Prihvaćate i na tisuće ilegalnih domova, neregistriranih, tek toliko da ipak negdje smjestite svoga pretka, a da ne leži sam u mračnom stanu ili kućerku, u nadi da će dobiti sve potrebno, a ne da će dobiti samo dvije role toaletnog papira na tjedan. Osnovno dostojanstvo se negdje pogubilo, a sa siromašenjem države i kriteriji nam postaju – siromašni. Zapamtite, tko ne budi brigu o svojim, vratit će mu se isto od drugih.

Jasna A. Petrović

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U RUJNU 2018.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

SUDJELOVANJE U TROŠKOVIMA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Odredbama članka 19. stavka 3. i 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine, broj 80/13. i 137/13. - ZOZO) propisana je obveza sudjelovanja osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) u troškovima zdravstvene zaštite utvrđene u visini od **20 posto pune cijene zdravstvene zaštite**, odnosno najmanje u iznosu postotka proračunske osnovice za izvršenu zdravstvenu zaštitu i to za:

1. specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, uključujući dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici, osim ambulantne fizikalne medicine i rehabilitacije – **0,75 posto** proračunske osnovice, odnosno **25 kuna**,

2. specijalističku dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite – **1,50 posto** proračunske osnovice, odnosno **50 kuna**,

3. ortopedska i druga pomagala utvrđena osnovnom listom ortopedskih i drugih pomagala – **1,50 posto** proračunske osnovice, odnosno **50 kuna**,

4. specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u ambulantnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji te za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kući – **0,75 posto** proračunske osnovice po danu, odnosno **25 kuna po danu**,

5. liječenje u drugim državama članicama i trećim državama sukladno propisima Europske unije, međunarodnom ugovoru, Direktivi 2011/24/EU, ZOZO-u i općem aktu HZZO-a, ako propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno,

6. troškove bolničke zdravstvene zaštite – **3,01 posto** proračunske osnovice po danu, odnosno **100 kuna po danu**,

7. dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe od 18 do 65 godina starosti – **30,07 posto** proračunske osnovice, odnosno **1.000 kuna**,

8. dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe starije od 65 godina – **15,03 posto** proračunske osnovice, odnosno **500 kuna**.

Osigurana osoba obvezna je sudjelovati i u pokrivenju troškova zdravstvene zaštite u visini od **0,30 posto** od proračunske osnovice (**10 kuna**) za:

1. zdravstvenu zaštitu pruženu kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite: obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine, sukladno općem aktu HZZO-a,

2. izdavanje lijeka po receptu.

Najviši iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite može po jednom ispostavljenom računu za izvršenu zdravstvenu zaštitu iznositi **60,13 posto** proračunske osnovice, odnosno **2.000 kuna**.

Proračunska osnovica za 2018. godinu sukladno članku 22. stavku 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu („Narodne novine“ broj 124/17.) **iznosi 3.326 kuna**.

Pored navedenoga, u skladu s člankom 20. stavkom 5. ZOZO-a postoji obveza sudjelovanja osigurane osobe u cijeni lijekova koji su utvrđeni Dopunskom listom lijekova HZZO-a.

Propisane iznose sudjelovanja osigurana osoba plaća osobno prilikom korištenja zdravstvene zaštite ili se za navedeni rizik može osigurati na dopunsko zdravstveno osiguranje sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

S tim u vezi, u ovom broju Vodiča obveznog zdravstvenog osiguranja dajemo prikaz dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO.

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HZZO-a

Dopunsko zdravstveno osiguranje je vrsta dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, ustanovlje-

IZ SADRŽAJA

- Sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite
- Dopunsko zdravstveno osiguranje HZZO-a

- Cijena police dopunskog osiguranja je 70 kuna mjesečno

nog Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 85/06., 150/08. i 71/10.), koje se, u skladu s istim Zakonom, ugovara kao dugoročno osiguranje, u trajanju od najmanje godinu dana.

Dopunskim zdravstvenim osiguranjem osigurava se pokriće sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja koje je u skladu s odredbama ZOZO-a obvezna nositi osigurana osoba HZZO-a.

Dopunsko zdravstveno osiguranje koje provodi HZZO ostvaruje se sklapanjem ugovora između osobe starije od 18 godina života i HZZO-a, a ugovor mogu sklopiti samo osobe koje u času sklapanja potonjeg imaju utvrđen status osiguranice u obveznom zdravstvenom osiguranju u skladu sa ZOZO-om.

Stoga se gubitkom statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju gubi i status osiguranika u dopunskom zdravstvenom osiguranju.

Polica dopunskog zdravstvenog osiguranja

Policom dopunskog zdravstvenog osiguranja, koju je osigurana osoba HZZO-a ugovorila sa HZZO-om, osigurava se pokriće sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđene člankom 19. stavkom 3. i 4. ZOZO-a.

Cijena police

Cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja kojeg provodi HZZO iznosi 840 kuna godišnje, odnosno 70 kuna mjesečno.

Za pristupačnu cijenu premije od 70 kuna mjesečno, dopunsko zdravstveno osiguranje HZZO-a osigurava svojim osiguranicima, uz korištenje iskaznice dopunskog zdravstvenog osiguranja, bezgotovinsko plaćanje sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite kod ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite HZZO-a diljem cijele Republike Hrvatske, a sukladno ranije iskazanim obavezama propisanim ZOZO-om, kako slijedi:

1. 25 kuna za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, uključujući dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici

2. 50 kuna za specijalističku dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite

3. 50 kuna za ortopedsku i druga pomagala utvrđena osnovnom listom ortopedskih i drugih pomagala

4. 25 kuna po danu za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u ambulantnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji te za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kući

5. 100 kuna po danu za troškove bolničke zdravstvene zaštite

6. 1000 kuna za dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe od 18 do 65 godina starosti

7. 500 kuna za dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe starije od 65 godina

8. 10 kuna za zdravstvenu zaštitu kod izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite: obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine, sukladno općem aktu Zavoda

9. 10 kuna za izdavanje lijeka po receptu.

Pored navedenoga policom dopunskog zdravstvenog osiguranja osigurava se i pokriće troškova na ime sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite korištene u inozemstvu na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Polica dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO jedino ne pokriva sudjelovanje u cijeni lijekova koji su utvrđeni Dopunskom listom lijekova HZZO-a.

Kako ugovoriti policu dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a

Online

Putem web shopa dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Osobno

Osobno u svim regionalnim uredima, područnim službama i ispostavama HZZO-a.

Poštom

Slanjem pisane ponude za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju na adresu HZZO-a – obrazac se može preuzeti na web stranicama HZZO-a.

Poslodavac

Posredno preko poslodavca.

Razdoblje osiguranja

Polica HZZO dopunskog zdravstvenog osiguranja izdaje se na rok od godinu dana s mogućnošću automatskog produženja na sljedeće ugovorno razdoblje od godinu dana.

Navedeno znači da će se istekom ugovornog razdoblja od godinu dana ugovor smatrati važećim i za naredno ugovorno razdoblje od jedne godine pod istim uvjetima po kojim je sklopljen, ako se osiguranik prije isteka ugovorenog razdoblja pisano ne izjasni da ne želi produljenje sklopljenog ugovora.

Iznimno za osiguranike koji ostvaruju policu na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske polica neće biti važeća i za naredno razdoblje od jedne godine, već će se ponovo utvrđivati postojanje uvjeta za stjecanje rečenog prava. Ove uvjete utvrđuje HZZO po službenoj dužnosti, a ukoliko su isti Zavodu nedostupni, dokaz o ispunjenju uvjeta za policu na teret državnog proračuna dužan je predložiti osiguranik, najkasnije do isteka tekućeg ugovornog razdoblja.

Dopunsko zdravstveno osiguranje na teret proračuna Republike Hrvatske

U skladu s člankom 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju sredstva za premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO osiguravaju se u državnom proračunu za sljedeće osiguranike:

1. osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100 posto oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima, osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi

2. osigurane osobe darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja

3. osigurane osobe dobrovoljne davatelje krvi s više od 35 davanja (muškarci), odnosno s više od 25 davanja (žene)

4. osigurane osobe redovite učenike i studente starije od 18 godina

5. osigurane osobe čiji prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelazi prihodovni cenzus utvrđen člankom 14.b istoga Zakona.

Prihodovni cenzus

Pravo na plaćanje premije dopunškoga zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna ostvaruju osiguranici kojima ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan **po članu obitelji**, mjesečno nije veći od **45,59 posto** proračunske osnovice, odnosno **1.516,32 kune**.

Iznimno, **osiguranik samac** ima pravo na plaćanje premije iz sredstava državnog proračuna ako njegov prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od **58,31 posto** proračunske osnovice, odnosno **1.939,39 kuna**.

Prihod

Pod prihodom smatraju se svi primici koje obitelj ostvari na ime dohotka od nesamostalnog rada, dohotka ili dobiti od samostalne djelatnosti, primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja te svi drugi primici ostvareni prema posebnim propisima.

U prihod se uračunavaju i naknada za vrijeme privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad, novčana potpora sukladno Zakonu o roditeljskim potporama, osim jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete, novčana naknada za slučaj nezaposlenosti, stalna pomoć, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, doplatak za pomoć i njegu, osobna invalidnina, naknada do zaposlenja, doplatak za djecu, ortopedski doplatak, opskrbnina i obiteljska invalidnina ostvareni prema posebnim propisima.

Prihod se umanjuje za iznos koji na temelju propisa o obitelji član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

Dohodak

Pod dohotkom u smislu Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju smatra se:

– plaća i drugi oporezivi primici za rad ostvareni od poslodavca (tuzemnog ili inozemnog) umanjena za izdatke prema propisima o porezu na dohodak

– mirovina od tuzemnog ili inozemnog isplati telja

– dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva prije svih umanjivanja dohotka i bez umanjivanja dohotka za gubitak iz ranijih godina

– dobit ostvarena od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva prije svih umanjivanja dobiti i bez umanjivanja dobiti za gubitak iz ranijih godina

– dohodak s osnove primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak

– dohodak od imovine i imovinskih prava

– dohodak od iznajmljivanja soba i postelja turistima od kojega se plaća porez na dohodak u paušalnom iznosu,

– dohodak od dividenda i udjela u dobiti

– dohodak od osiguranja te

– dohodak od povrata doprinosa plaćenih na dio osnovice koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice za obračun doprinosa.

Obitelj

Pod obitelji u smislu Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju smatraju se bračni i izvanbračni drug te ostali članovi obitelji koji u skladu s člankom 10. Zakona obveznom zdravstvenom osiguranju mogu steći status osigurane osobe – člana obitelji osiguranika, a koji žive u zajedničkom kućanstvu, neovisno o tome jesu li zdravstveno osigurani kao članovi obitelji, jesu li sposobni za samostalan život i rad i imaju li sredstva za uzdržavanje.

• Prihodovni cenzus za osiguranike samce - 1.939,39 kuna

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, rujan 2018., godina XI., br. 8

**Održana 19. sjednica Upravnog vijeća HZMO-a
Povećana aktualna vrijednost
mirovine za 2,7%**

Dana 31. kolovoza 2018. održana je 19. sjednica Upravnog vijeća HZMO-a na kojoj je Upravno vijeće donijelo odluke o usklađivanju mirovina od 1. srpnja 2018.

Na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku (o nominalnom indeksu bruto plaća i indeksu potrošačkih cijena – za razdoblje I.-VI. 2018. u odnosu na razdoblje VII.-XII. 2017.) Upravno vijeće HZMO-a donijelo je Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. srpnja 2018.

**Nova aktualna vrijednost mirovine za
jedan osobni bod, radi određivanja mirovine
i usklađivanja mirovina i ostalih prava
iz mirovinskog osiguranja od 1. srpnja
2018. iznosi 65,60 kn.**

Nova aktualna vrijednost mirovine izračunata je tako što je dosadašnja aktualna vrijednost mirovine u svoti od 63,88 kn usklađena po stopi koja se dobije kao polovica zbroja stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i stope promjene nominalnog indeksa bruto plaće svih zaposlenih u RH u prvom polugodištu 2018. u odnosu na polugodište koje mu prethodi.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, stopa promjene indeksa potrošačkih cijena u prvom polugodištu 2018. godine u odnosu na drugo polugodište 2017. iznosi 1,1% (porast 1,1%), a stopa promjene nominalnog indeksa bruto plaće svih zaposlenih u RH u istom razdoblju iznosi 4,3% (porast 4,3%) tako da polovica zbroja stope promjene iznosi 2,7%.

**Mirovine povećane prema novoj aktualnoj
vrijednosti, isplaćuju se u rujnu (mirovina
za kolovoz) kad će se isplatiti i razlika za
srpanj.**

Također, donesena je i **Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. srpnja 2018.**, kojom najniža mirovina za svaku godinu mirovinskog staža od 1. srpnja **iznosi 63,61 kn** te **Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. srpnja 2018.** kojom osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja, nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, od 1. srpnja **iznosi 1.306,64 kn.**

**Iz Izvješća o radu i poslovanju
HZMO-a za 2017.**

Upravno vijeće HZMO-a je na svojoj 16. sjednici održanoj 20. lipnja 2018. usvojilo Godišnje izvješće o radu i poslovanju HZMO-a za 2017. te ga uputilo Hrvatskom saboru na prihvaćanje.

Na dan 31. prosinca 2017. u Zavodu je evidentiran 1 232 651 korisnik i 1 475 044 osiguranika, tako da je omjer između korisnika i osiguranika bio 1 : 1,20 (u 2012. i 2013. omjer je bio 1 : 1,18, u 2014. godini 1 : 1,14, u 2015. godini 1 : 1,15 i u 2016. godini 1 : 1,17).

Od 1. siječnja 2017. mirovine su usklađene za 0,65%, a od 1. srpnja 2017. za 2,1%. U 2016. godini udio mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu neznatno se smanjio, na 11,27% u odnosu na 2015. kada je iznosio 11,59%. U 2017. godini se i dalje bilježi pad udjela mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu i iznosio je

10,48%, što je posljedica rasta BDP-a te stagnacije rasta ukupnog broja korisnika mirovina tijekom 2017. godine.

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2017., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.317,90 kn, a udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2017. iznosio je 38,81%, a prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.583,72 kn ili 43,26% prosječne netoplaće za prosinac 2017.

Važno je znati

- Područna služba HZMO-a u Zagrebu od 10. rujna 2018. zahtjeve za izdavanje potvrda A1 pružima na novoj adresi, u Tvrtkovo 5, u Zagrebu.
- Dana 7. rujna 2018. u Zagrebu je održana svečanost zatvaranja projekta „Razvoj informatičke infrastrukture kao dio jačanja administrativnih kapaciteta i jačanje institucija za implementaciju regulativa u sustavu socijalne sigurnosti“.
- Projekt se provodio u razdoblju od 15. ožujka 2016. do 7. rujna 2018., financiran je sredstvima EU, a njegovi su korisnici Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (MRMS), Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) i Središnji registar osiguranika (REGOS). Ciljne skupine ovog projekta su korisnici mirovinskih primanja i aktivni osiguranici HZMO-a, institucije u okviru koordinacije sustava socijalne sigurnosti u RH, inozemni nositelji osiguranja s kojima HZMO razmjenjuje podatke, radnici migranti te opća javnost.

KORISNICI MIROVINA - isplata u kolovozu 2018.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	496 786	2.559,21 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	23 560	3.478,06 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	84 162	2.237,51 kn
Prijevremena starosna mirovina	190 335	2.433,01 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	256	2.631,33 kn
Invalidska mirovina	122 125	1.923,34 kn
Obiteljska mirovina	223 132	1.939,59 kn
UKUPNO - ZOMO	1 140 356	2.344,06 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 944	3.688,30 kn
Prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji - ZOHBDR		
Ukupno	71 347	5.612,59 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 783	2.962,57 kn
SVEUKUPNO	1 233 430	2.552,82 kn
PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u kolovozu 2018. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za lipanj 2018. (6.352 kn)
Prosječna mirovina za srpanj 2018.	2.618,73 kn	41,73%
Prosječna ukupna starosna mirovina za srpanj 2018.	2.867,82 kn	45,70%
Prosječna starosna mirovina za srpanj 2018. s 40 i više godina m. staža	4.354,45 kn	69,38%
Korisnici mirovina - muškarci (45,83%)		565 250
Korisnici mirovina - žene (54,17%)		668 180
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1 : 1,27
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		15,87%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		20,13%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.234.550.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

MUKE PO UGOVORIMA

Nema smještaja u domu za „uzdržavane“

B.R. se prijavila na listu zagrebačkog doma za starije osobe, a u međuvremenu je izgubila muža te ostala udovica s mizernom penzijom. U panici da joj netko ne ovrši kuću, potpisala je ugovor o doživotnom uzdržavanju s obiteljskim domom u Dubravi, i bila je zadovoljna par godina dok je dom radio. Dobivala je puni pansion, a mirovina joj je služila za osobne potrebe. Vlasnici doma su po zatvaranju B.R. smjestili u pomoćni objekt u dvorištu te su nastavili dostavljati joj hranu.

Odjednom je dobila poziv iz doma za starije, gdje su je obavijestili da može dobiti smještaj u dvokrevetnoj sobi, ali njezini uzdržavatelji moraju potpisati bianco mjenicu da će snositi puni trošak smještaja. Naime, u ugovoru o uzdržavanju, na njezinu sreću, piše da su je uzdržavatelji dužni na svoj trošak smjestiti u dom kao alternativni smještaj. Razveselila se kad je u Pravnom savjetovalištu SUH-a dobila takvo tumačenje. Međutim, dugo očekivanu sobu u domu je izgubila, jer su uzdržavatelji odbili plaćati punu cijenu i tražili da ona daje cijelu penziju, a oni će doplatiti razliku.

Slično je prošla i M.K. iz Zagreba koja je tužila svoje uzdržavatelje zbog neizvršavanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, jer je pola godine od potpisivanja nisu ni posjetili, niti joj donosili hranu, a živi u stanu koji je u zemljišnim knjigama već prenesen u vlasništvo uzdržavatelja. Podnijela je tužbu za raskid ugovora i to traje već dvije godine. U međuvremenu je slomila nogu i nakon oporavka odlučila otići u dom. Međutim, u dom ju ne žele primiti, jer nema dovoljno visoku mirovinu, a u nadležnom centru socijalne skrbi su joj rekli kako, sukladno zakonu, ne može dobiti razliku plaćenu od države jer je potpisala ugovor o uzdržavanju.

„Primatelji uzdržavanja dolaze tražiti pomoć i savjet što činiti dok se presuda ne donese. Društvo ne može biti indiferentno prema ovakvim slučajevima, jer sudski sporovi obično traju jako dugo“, ističe pravnik Milan Tomičić, voditelj Pravnog savjetovališta SUH-a.

Kako je cijena domova previsoka za veliku većinu umirovljenika s mirovinom nižom od prosječne, čak i ako uspiju dobiti smještaj, potrebno je donijeti propise kojima bi se omogućilo da Centar socijalne skrbi namiri razliku smještaja za vrijeme trajanja sudskog spora. A kad se sudski postupak dovrši, što zna potrajati godinama, ili će uzdržavatelj namiriti razliku za smještaj, ili će se izvršiti prodaja nekretnine vraćene u vlasništvo uzdržavane osobe.

Nije pošteno da sudbina i preživljavanje uzdržavanih starijih osoba ovisi o dobroj volji uzdržavatelja, ili pak nekih činovnika u domovima za starije ili centrima socijalne skrbi.

Lažni uzdržavatelj

Devedesetogodišnje sestre N. i T.H. potpisale su 2012. ugovor o doživotnom uzdržavanju s vlasnikom susjednog kafića. Nakon nekoliko mjeseci su shvatile da „ljubazni“ susjed samo želi njihovu kuću na elitnoj lokaciji. Iako su u ugovoru imale uređeno da ni u kojem slučaju ne smiju biti smještene u dom, to je prvo što je njihov uzdržavatelj pokušao, jer je suvlasnik i dva obiteljska doma za starije osobe. Sudski postupak za raskid ugovora je trajao tri godine, a sestre nisu dočekale presudu. Njihovi daljnji rođaci su kao nasljednici nastavili postupak te ga na kraju i izgubili. Njihova kuća koja je bila spomenik kulture je srušena i sada se na tom mjestu nalazi stambena zgrada. Dugotrajni sudski postupak je zasigurno ubrzao smrt prevarenih sestara.

Skrb na daljinu

M.P. potpisala je 2010. ugovor o doživotnom uzdržavanju s K.B. U početku se davateljica uzdržavanja pridržavala ugovora, no kasnije je svoje obveze prebacila na sina J.B., s obzirom na to da nije živjela u mjestu stanovanja primateljice uzdržavanja. M.P. je pokrenula sudski postupak za raskid ugovora protiv K.B., jer se J.B. nije pridržavao ugovorenih obveza. U međuvremenu je M.P. preminula, a postupak su nastavili njeni rođaci, koji su spor izgubili na Vrhovnom sudu, pod obrazloženjem da se K.B. pridržavala ugovora, iako je živjela 300 kilometara dalje.

ZOVITE PRAVNO SAVJETOVALIŠTE

Tel. 01/4615-797

E-mail: pravo.suh@gmail.com

Pošta ili osobni dolazak: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, 10 000 Zagreb

Talijanski SPI se priprema za izbore

Sindikata umirovljenika Hrvatske i Talijanski sindikat umirovljenika SPI-CGIL surađuju već preko 25 godina na svim nivoima i ta je suradnja vrlo dobra i svestrana. Zahvaljujući aktivnosti patronata INCA CGIL sjedišta Rijeka i Pula, kao i većine podružnica SUH-a Istarske županije, 1.600 umirovljenika iz Hrvatske koji primaju talijansku mirovinu učlanjeni su u SPI CGIL Trst Lega Esteri i članovi su SUH-a.

Za talijanski sindikat umirovljenika SPI CGIL ova godina je izborna. Svi njihovi granski sindikati počeli su s održavanjem svojih izbornih skupština, tako da je planirano održavanje jedne sjednice u Puli za područje Istre i druge za područje Rijeke. U Puli je sjednica održana 4. rujna u Zajednici Talijana Pula.

U organizaciji održavanja kongresa članova SPI Lega Esteri i ove godine pomoć su pružili predstavnici podružnica SUH-a iz Istarske županije i Županijskog povjereništva. Na ovoj sjednici u Puli prisutne je pozdravio i naglasio osnovne smjernice borbe sindikata u Italiji nacionalni tajnik SPI-a Attilio Arseni. Prisutni su bili i Livio Melgari zadužen za poslove s inozemstvom, glavi tajnik SPI regije Furlanije i Julijske Krajine Ezio Medeot i regionalni tajnik SPI Veneto Danilo Toccane, te naravno Adriano Sinkovich, glavni tajnik SPI Okruga Trst kojem pripada SPI Lega Esteri.

Kao domaćin grada u kojem se održala sjednica prisutne je pozdravila predsjednica Podružnice Pula Mirjana Dika-Dužman. Predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije u pozdravnim riječima kratko je naglasio probleme naših umirovljenika. Predsjednica SUH-a Jasna Petrović nadah-

nuto i kritički je govorila o aktualnom prijedlogu mirovinske reforme na koji su se zajednički očitovali SUH i MUH. Prisutne je pozdravio saborski zastupnik talijanske nacionalne manjine ujedno i potpredsjednik Sabora Furio Radin te predsjednik Talijanske unije za Hrvatsku i Sloveniju Maurizio Tremul.

U toku rada predstavljena su dva dokumenta, odnosno plan rada SPI-ja za naredno razdoblje. Prvi dokument kojim se predviđa nastavak razvoja dosadašnjih aktivnosti jednoglasno je prihvaćen od strane svih prisutnih, a za drugi dokument koji je radikalniji nitko nije glasovao.

Za delegata na nacionalnom Kongresu SPI-ja u Torinu početkom 2019. godine izabran je Vladimir Buršić, a također je izabrano osam delegata za provincijsku Izbornu skupštinu SPI-ja Trst, koja će se održati u listopadu.

PEŠĆENICA

Četvrtkom na more

Podružnica SUH-a sa zagrebačke Pešćenice tijekom ljeta je organizirala jednodnevne izlete za umirovljenike. Tako je svakog četvrtka pun autobus s pedesetak članova išao na dvosatni put do Malinske na Krku.

Cjelodnevni odmor i opuštanje umirovljenici trebaju, a u tom malom mjestu to mogu i dobiti. Zadovoljni su mjestom i slobodnim programom, koji je uključivao kupanje i šetnje Malinskom. Neki su toliko zadovoljni da su ovo putovanje i ponovili.

Mirjana Novačić

SPLIT

Opuštanje u Ovrlijama

Nekoliko dana nakon prestanka ljetne stanke, 52 članova Podružnica SUH-a Split otišlo je 7. rujna na jednodnevni izlet u Otok kod Sinja, točnije u Konobu kod Frane u Ovrlijama.

U sklopu konobe nalaze se bogati sadržaji, šetnice, boćalište, rječica Ovrlja. U svemu tome su mogli uživati splitski umirovljenici. Za njih je bio organiziran i bogati tradicionalni dalmatinski ručak, a poslije dobre spize se i zaplesalo. SUH-ovci su se vratili oduševljeni u Split u večernjim satima.

Asja Tomin

LAZINA ČIČKA

O preoblikovanju i reformi

U prostorima mjesne zajednice u Lazini Čičkoj, 7. rujna održana je Izvještajna skupština tamošnje podružnice SUH-a. Na skupštini je bilo prisutno 33 od 34 članova podružnice, ali i predsjednica ogranka Novo Čiče Udruge umirovljenika Velika Gorica Nevenka Drapić, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Zagrebačke županije Zlatko Hrzić, predsjednik Podružnice Velika Gorica Stjepan Milobara te zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić, koji su pozdravili okupljene.

Tomičić je okupljenima govorio o mirovinskoj reformi, te je posebno naglasio kako postojećim umirovljenicima ona donosi korist jedino u pogledu mogućnosti rada uz mirovinu, a da usklađivanje mirovina nije niti spomenuto.

Potegnulo se i pitanje preoblikovanja podružnice Lazina Čička u ogranak velikogoričke podružnice, s obzirom na mali broj članova. Smatraju da bi time potakli sadašnje članove na veću aktivnost, ali i da im je otvorena mogućnost češćeg organiziranja zajedničkih izleta, što je i dosad bila jedna od glavnih aktivnosti podružnice.

Predsjednik podružnice Ivan Kuzmec, podnio je izvještaj o radu, a podnesena su i izvješća Nadzornog odbora i financija. Svi dokumenti su jednoglasno prihvaćeni.

Nakon službenog dijela SUH-ovci su mogli uživati u hrani, piću i plesu.

M.D.

VRBOVEC

Stari pokazali kaj su jeli

U Vrbovcu je od 24. do 26. kolovoza održana 38. kulinarska manifestacija „Kaj su jeli naši stari“. Podružnica SUH-a Vrbovec se, kao i ranijih godina, uključila u pripremu variva od kaše i starinskog kolača za natjecanje. Žiri, u kojem je bio i poznati kuhar Tomislav Špiček, ove je godine dodijelio tri nagrade za varivo i jednu za starinski kolač. SUH-ovci ovoga puta nisu dobili ni jednu nagradu, no to ne znači da sudjelovanje na manifestaciji nije bilo uspješno.

Vrbovečki su umirovljenici bili uspješni u pečenju kolača i pripremi jela za podjelu, u što je bilo uključeno 106 članova, od čega je 94 peklo kolače u čak 143 kalupa. U ponudi su bili sitni kolači, pere, bučnice, štrukli od sira i jabuka, dizani kolač od oraha, maka i ružička te kiflice i pite. Prodani su svi kolači, a prihod će se koristiti za izlet za sve sudionike. Za podjelu su članice pripremile varivo od krumpira, gulaš, presiljeno zelje, grah sa špekom, ciganski gulaš i varivo od mahuna.

Sudjelovanje je, tako, bilo više nego uspješno, a pogotovo zato što je, u odnosu na prošlu godinu, više članova sudjelovalo u manifestaciji što je i bio glavni cilj podružnice. Osim toga, preneseno je znanje o delicijama naših starih, zahvaljujući reizdanju knjižice SUH-a s receptima iz 1985., koje su dobili svi kupci kolača u iznosu većem od 50 kuna.

Zlatko Hrzić

SLAVONSKI BROD – LUTVINKA

Sve za dječju sreću

Podružnica SUH-a Lutvinka iz Slavonskog Broda organizirala je akciju uređenja dječjeg igrališta u istoimenom naselju. Uz pomoć donatora, članovi Podružnice su zasukali rukave te uredili klupe i ljuljačke na zadovoljstvo djece i mještana, koji su oduševljeni akcijom umirovljenika. Ovakvih i sličnih malih akcija na svačije zadovoljstvo bit će sve više.

Vinko Kuzmić

VELIKA GORICA

Posvuda pomalo

Velikogorički SUH je tijekom ljeta organizirao nekoliko putovanja na more i u toplice, kako bi se njihovi članovi odmaknuli od svakodnevice, uživali u prirodi i osvježili se od vrućina.

Sredinom srpnja pedesetak je članova otišlo na jednodnevni izlet u Malinsku. Prije dolaska na odredište, posjetili su najstarije marijansko svetište u Hrvatskoj – Trsat, gdje su se nakratko upoznali s poviješću tog mjesta. Potom su ostatak dana uživali u čistom moru koje oplakuje obale Krka.

Tjedan dana kasnije, ponovno su krenuli na Krk, ovoga puta u Bašku. Zadovoljni cjelodnevnom opuštanjem na plažama, vratili su se kući tek kasno navečer toga dana. Kako i ne bi, kad je izlet bio besplatan, zahvaljujući partnerima ove podružnice SUH-a.

Kako je srpanj bio rezerviran za more, tako je kolovoz rezerviran za toplice. U srijedu 22. kolovoza, pun je autobus velikogoričkih SUH-ovaca otišao u smjeru Termi Topusko. Uz cjelodnevno kupanje u bazenima s ljekovitom vodom, bio je organiziran i ručak.

Stjepan Milobara

STUDENTSKI GRAD

Ples, glasnice i tlak

Nakon dvomjesečne ljetne stanke Podružnica SUH-a Studentski Grad nastavila je sa svojim aktivnostima. Tako već od početka rujna članovi mogu razgibati svoje tijelo vježbama za kralježnicu utorkom i petkom poslijepodne ili stolnim tenisom i društvenim igrama navečer.

Tko se ne voli kretati na taj način može doći na tečaj društvenih plesova srijedom od 10 ujutro ili razgibati glasnice u zboru Jeka utorkom i četvrtkom od 11.30.

Podružnica uskoro započinje i s ostalim aktivnostima, pa je tako u planu linijski ples subotom, druženje uz muziku, mjerenje tlaka i šećera u krvi, izleti u Ludbreg i Veli Lošinj. Za svakoga ponešto!

VRGORAC

Ususret tradiciji

Nekolicina članova SUH-a iz Vrgorca se 24. kolovoza uputila u Etno selo Veliki Godinj u Rašćanama, na događaj „Tragom tradicije i pučke arhitekture“, kojeg je organizirala Turistička zajednica Makarske.

Okupilo se ondje stotinjak ljudi, od predstavnika organizatora, mjesnih vlasti, pa do članova drugih udruga, poput primjerice, udruge Osmijeh iz Vrgorca. Organizirana je radionica klesanja kamena, igre za djecu i odrasle, a predstavljene su i tradicionalne građevine: klačanica, vapnenica i japnenica.

Nakon predavanja o očuvanju nematerijalne baštine bio-kovlja i makarskog primorja, uslijedio je zabavno-gastronomski dio, obogaćen koncertom Meri Cetinić. Vrlo dobru atmosferu malo je pokvarila povremena kiša.

Senka Erceg

Život je putovanje

Kada u ljetnim mjesecima mnoge podružnice umirovljenika zatvaraju svoja vrata, Podružnica SUH-a Podsljeme nastavlja disati punim plućima. Druženja u Društvenom domu, plesne zabave, daleka putovanja i izleti na more bili su sastavni dio aktivnosti.

Svake treće subote u mjesecu, na krcatom plesnom podiju Društvenog doma Bidrovec, uz domjenak i glazbu uživo pleše se i pjeva. Što se plesa, pjesme i dobrog raspoloženja tiče, naši umirovljenici dokazuju da godine nisu važne, da su *al pari* mladima ili karikirano rečeno „mladi im nisu ni do koljena“.

Nastavljena je i tradicija najjeftinijih izleta u gradu, pa tako i najudaljenije kupališne lokacije Sjevernog Jadrana, kao što su Rabac, Baška i Mošćenička Draga za članove koštaju samo 80 kuna, a tu se doista radi o prelijepim lokacijama i povećanim troškovima prijevoza koje podružnica nadomješta iz vlastitih izvora.

Nekoliko članova podružnice prisustvovalo je 2. kolovoza, u selu Uštica pokraj Jasenovca, obilježavanju Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu.

A autobus sa SUH-ovcima se 10. kolovoza zaputio i na šestodnevno putovanje u Francusku, gdje su članovi posjetili sve najznačajnije znamenitosti Strasbourga, Reimsa i Pariza. U povratku su svratili i u München, tako da je ovo ljeto zaista bilo bogato događajima i pokazalo kako je život – veliko putovanje.

Ivan Ročić

POSLJEDNJI POZDRAV

Vesna Mijović (10.4.1939. - 4.8.2018.)

U subotu, 4. kolovoza napustila nas je Vesna Mijović, predsjednica Podružnice SUH-a Dubrovnik. Svoja znanja prenosila je dugi niz godina mlađim generacijama kojima je predavala hrvatski jezik u dubrovačkim osnovnim školama i gimnazijama. Ta vrlina nije kopnula ni nakon njenog

odlaska u mirovinu, kada je nastavila raditi u jednoj privatnoj dubrovačkoj gimnaziji. Svoj dobri duh prenijela je i svojim vršnjacima, osnovavši 1995. godine zajedno s Ivom Sršenom podružnicu SUH-a u Dubrovniku. U podružnici je ostala aktivna sve do posljednjeg dana, a s potpredsjedničkog mjesta je prešla na predsjedničko 2015. godine.

Na ispraćaju su se okupili brojni prijatelji, kolege i suradnici. Najbolji opis njenog života u ime nacionalne središnjice dao je predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Dubrovačko-neretvanske županije Ante Mandić, rekavši kako „se prije par dana susreo sa sada pokojnom Vesnom i dogovorio sastanak za idući tjedan. Ali taj sastanak nisam dočeka, jer nas je njezina smrt sve iznenadila.“ Olga Muratti, savjetnica gradonačelnika Grada Dubrovnika za starije osobe, nad odrom se oprostila od zaslužne sugrađanke i suradnice.

Uz veliko hvala za sve što je učinila, želimo joj mirno more.

Posavski piknik

Dvadesetak članova SUH-a i njihovih partnera okupilo se na pikniku u petak, 3. kolovoza u dvorištu Općinske kuće u Cerniku, desetak kilometara od Nove Gradiške. Pikniku su, između ostalih prisustvovala i tri člana Županijskog povjereništva Brodsko-posavske županije.

Ovakvo sindikalno druženje organizirano je po prvi puta. Uz roštilj i dobru glazbu, članovi su mogli uživati u ljepotama obližnjeg izletišta Strmec, šećući i družeći se. Idilu je pokvarila kiša, koja je padala u nekoliko navrata i uspjela otkazati turnir u šahu i belotu. No, za njega će već biti prilike.

Vesna Valenta

ĐAKOVO

Veselo ljeto

Svaki drugi četvrtak u Đakovu, pa čak i ljeti, rezerviran je za umirovljenička druženja. Mjesto je uvijek isto – restoran Gradski podrum u kojem se uvijek okupi oko četrdesetak SUH-ovaca. Da bi zabava bila dobra, pripremljena je bogata večera, a bez glazbe se jednostavno ne može.

No, prije plesa vrijedi i informirati članove o učinjenome, pa je tako, na radost svih prisutnih, obznanjena i humanitarna akcija u suradnji s udrugom Svjetlost, kojom su potrebitima podijeljene jabuke. Svaka čast!

Željko Danijel Kovač

MEDULIN

Druženje na Kamenjaku

Čak 126 članova podružnice SUH-a Medulin odlučilo je pobjeći od ljetnih vrućina na Školjić, mjesto koje se nalazi na rtu Kamenjak. Ondje su, zahvaljujući donaciji Općine, SUH-ovci priredili pravi jednodnevni izlet, s bogatom ponudom hrane.

Uz hranu, bilo je pjesme i plesa, a umirovljenici su mogli uživati u stazama koje vode po ovom rezervatu prirode, ali i u kupanju u morskim uvalama. Na povratku iz ovog prirodnog bisera Istre, poželjeli su slično okupljanje. I dobit će ga, barem neki, jer je u planu petodnevni izlet u pobratimljenu općinu Penz u Austriji.

Verica Vidmar

SUH zatražio da poštari (opet) nose mirovinu

Sindikats umirovljenika Hrvatske 11. rujna 2018. obnovio je Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 157/2013) kojom bi se ponovo omogućila dostava mirovina potrebitima putem pošte. Inicijativa je upućena Ministarstvu rada i mirovinskog sustava.

Naime, nakon što je izmjenama ZOMO-a od 1. siječnja 2014. propisano da se mirovine i druga primanja iz mirovinskog osiguranja, koja su ostvarena i isplaćivana do 31. prosinca 2013. i dalje isplaćuju putem banaka, odnosno putem pošte na adresu korisnika i na teret sredstava državnog proračuna, istovremeno je ukinuto to pravo za umirovljene nakon 1. siječnja 2014., odnosno dopuštena je isplata isključivo putem banaka. Zakonodavna vlast takvo ukidanje dostave mirovine poštom pravdala je visokim financijskim troškovima, kao i mjerama jačeg nadzora nad korištenjem prava iz mirovinskog osiguranja.

Postojećim zakonskim odredbama neizravno i višestruko se diskriminira umirovljenike na osnovi mjesta stanovanja (boravišta/prebivališta) i zdravstvenog stanja. Iako zakon naizgled vrijedi jednako za sve, prilikom primjene istog vidljiva je diskriminacija nemalog dijela umirovljenika.

Nije ostvarena jednaka mogućnost korištenja mirovinskih prava kod korisnika, jer ne postoji ista rasprostranjenost poslovnica banaka i bankomata diljem Hrvatske čime dolazi do geografske izoliranosti koju karakterizira i slabija gradska prometna povezanost te nepostojanje iste prilikom loših vremenskih neprilika. Kod slučaja geografske izoliranosti (npr. otoci i ruralna područja) treba uzeti u obzir da je riječ i o zgradama koje se nalaze u urbanim središtima, ali nemaju lift ili prilagođen pristup osobama smanjene pokretljivosti.

Iz tih razloga Sindikat umirovljenika predlaže da se u okviru mirovinske reforme omogući one-moćalim i ranjivim korisnicima isplata mirovine dostavom do kućnog praga i to automatski određenim kategorijama invalida, odnosno svima koji od izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite ishode potvrdu o smanjenoj mobilnosti uslijed bolesti i starosti.

KUPNJA NA DALJINU:

Ne kupujte na telefon!

Kupnja na daljinu je kupnja preko telefona, putem interneta ili izvan poslovnih prostora trgovca, a najčešće u stanu potrošača ili na štandovima na javnim mjestima. Ovakav oblik trgovine je sve češći i najveće žrtve su upravo ljudi starije dobi kojima se najčešće ponudi nešto preko telefona ili oni primaju u stan ili kuću osobu koja im nešto nudi, a ta ponuda je često vrlo primamljiva.

Najčešće se nude lijekovi koji se navodno ne mogu nigdje kupiti, zatim razni uređaji i pomagala (tlakomjeri, pojasevi, ulošci), pozivi na besplatne večere, besplatna putovanja, besplatne zdravstvene preglede i slično.

Naš je primarni savjet da se na takve pozive potrošači ne odazivaju i da ne pristaju ni na kakve „besplatne“ ponude, jer ništa nije besplatno, a takve ponude na kraju koštaju puno više nego u normalnoj prodaji.

Ako potrošač pristane na trgovinu putem telefona, treba od trgovca zatražiti da mu pismeno na kućnu adresu dostavi sve to što mu je preko telefona ponuđeno. Tako se potrošač osigurava da može kasnije u ugovoru provjeriti da sve što piše odgovara ponudi. Ovdje su najčešći problemi s tele-operatorima, jer agenti u kratko vrijeme puno ispričaju, što potrošač ne može sve slijediti, a najčešće ni razumjeti.

Sve što je kupljeno na daljinu, i proizvodi i usluge, mogu se vratiti (proizvodi) ili obustaviti uslugu, odnosno, raskinuti ugovor u roku od 14 dana od primitka ugovora. Recimo, kupili ste posteljinu ili posuđe putem telefona i ne sviđa vam se ili vam ne odgovara, možete to vratiti u roku od 14 dana bez navođenja razloga. Dobili ste ugovor od tele-operatora i ne sviđaju vam se ponude u paketu ili to nije ono što vam je ponuđeno, pisanim putem ga obavijestite da raskidate ugovor vodeći računa o roku od 14 dana.

Ako vam poštar ili dostavljač donese robu koju niste naručili niste ju dužni preuzeti, samo recite poštaru ili dostavljaču da je ne želite preuzeti, jer to niste naručili.

Ako ste nešto ipak naručili tražite u pošti ili od dostavljača da pošiljku otvori i provjeri sadržaj i ispravnost proizvoda. Ako nešto nije u redu niste dužni pošiljku preuzeti. Poznati su slučajevi da su kupci naručivali mobitele, a dobili zapakirane cigle.

I na kraju, svaki potrošač se može zaštititi od neželjenih poziva na način da se upiše u registar „Ne zovi“. U navedeni registar se mogu upisati fiksni, mobilni i prepaid broj telefona. Zahtjev podnosi potrošač ili opunomoćenik putem obrasca kojeg se može dobiti u poslovnicu ili na mrežnoj stranici operatora ili na sljedećim mrežnim stranicama; www.hakom.hr i www.potrosac.mingo.hr. Upis je besplatan, a operator je dužan u roku od 7 dana upisati broj u Registar ne zovi.

Svaki trgovac je dužan provjeriti je li potrošač upisan u navedeni registar i ako jest, ne smije ga nazivati. Ako vas, unatoč upisu, nazovu, objasnite im pri prvom pozivu da ste upisani u registar „Ne zovi“ i da vas ne smiju zvati te da vas brišu sa svojeg popisa. Ako nastave nazivati, prijavite ih pisanim putem tržišnoj inspekciji pri Ministarstvu gospodarstva, Zagreb, Ul. Grada Vukovara 78 ili elektroničkom poštom; prijave@mingo.hr.

Ne puštajte nikakve prodajne agente u stan, niti ne sklapajte ugovore na štandovima, jer se najčešće sve radi na brzinu i velike su šanse da budete obmanuti. Nikada ne potpisujte ništa odmah, već tražite vremena za konzultacije. Prije svake odluke nazovite besplatna savjetovišta na potrošače i dobit ćete savjet što učiniti.

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača (HUZP) je najstarija i najbrojnija udruga za zaštitu potrošača u Hrvatskoj. Sjedište nam je u Zagrebu, Ozaljska 92 i sa strankama radimo utorkom i četvrtkom od 12,00 - 14,00 sati, a može nas se kontaktirati i na telefon 01/46-333-66 ili na e-mail: huzp1998@gmail.com

Mogu li određene namirnice produljiti život?

Danas se u čitavom svijetu provode intenzivna istraživanja o pomoći koju različite namirnice mogu pružiti u borbi protiv bolesti i njihovoj snazi za produžavanje života. Tako je jedno znanstveno istraživanje, u kojem su se ispitivale prehranbene navike, provedeno na čak 26.500 osoba, otkrilo da su oni koji su četiri do pet puta tjedno pojeli šačicu kikirikija ili lješnjaka imali upola manji rizik od srčanih, koronarnih oboljenja, nego oni koji su to rijetko konzumirali. Ta je hrana dobar izvor nezasićenih masnih kiselina, vitamina E i magnezija. Kakva hrana čini ljude zdravijima?

U kuhinji je tajna

Ljudi koji žive u mediteranskim zemljama imaju dobro zdravlje i dug životni vijek, a njihova kuhinja sa svježim voćem, povrćem, ribom, maslinovim uljem i cjelovitim žitaricama uklapa se u današnje koncepcije zdrave prehrane. Službena medicina otkriva ljekovita svojstva češnjaka te crvenog i žutog luka. Kemijski spojevi iz tih namirnica ubijaju bakterije, viruse i gljivice. Ekstrakt češnjaka usporava zgrušavanje krvi, što može smanjiti rizik od stvaranja krvnog ugruška i srčanog udara, a nekoliko je epidemioloških studija ukazalo i na povezanost luka i smanjenja rizika od raka želuca.

Američki su znanstvenici eksperimentima na životinjama otkrili da je jedna kemijska supstanca u zelenom čaju snažan antioksidans, koji štiti od raka pluća. Japanci puše dvostruko više od Amerikanaca, pa je ipak njihova smrtnost od raka pluća upola manja. Možda činjenica da Japanci svakodnevno piju zeleni čaj objašnjava zašto je to tako. Njihov je Nacionalni centar za istraživanje raka obavio i ispitivanje na 250.000 Japanaca o ishrani sojom. Rezultati su pokazali da su oni koji su gotovo svakodnevno konzumirali juhu od soje imali značajno manji rizik umiranja od raka želuca, nego oni koji su tu juhu jeli rijetko ili nikad.

Znanstvenici su otkrili da Eskimi jedu velike količine masti, a ipak imaju značajno nisku smrtnost od srčanih bolesti. Jedan od razloga je to što njihova prehrana uključuje obilje ribe bogate omega - 3 masnim kiselinama. Ako se konzumiraju kroz dulji period, one sprečavaju zgrušavanje krvi, snižavaju razinu kolesterola u krvi, smanjuju upalne reakcije i usporavaju razvoj ateroskleroze.

Zaštitu od srčanih oboljenja neki istraživači pripisuju i pijenju vina. Crno vino sadrži supstancu kvercetin, koja je u pokusima na životinjama pokazala određena dobra svojstva u borbi protiv zloćudnih tumora. Znatne količine te supstance nalaze se i u

crnom grožđu, prokulici, buči i crvenom luku.

Trendovi novijeg vremena

Prehranbeni trendovi novijeg vremena idu u prilog povrću, kao što su prokulica, kupus ili kelj. Za jednu supstancu nađenu u prokulici biokemičari kažu da bi mogla imati značajno djelovanje u prevenciji raka. Slična je situacija i s ostalim spomenutim povrćem.

Već odavno je poznato da su limun, naranče, grejp, mandarine odličan izvor vitamina C, međutim znanstvenici sada pronalaze u njima i pravo „zakopano blago“ kemijskih supstanci koje unapređuju zdravlje. Ispitivanja su pokazala da pektin iz grejpa snižava količinu kolesterola u krvi i aterosklerotične plakove u arterijama. Moderni nutricionisti preporučuju, osim ograničenog unosa u organizam mesa i masnoća, što više konzumiranja voća, povrća, žitarica i mahunarki.

Nema loše hrane, postoji samo loša prehrana. Mi jedemo mješavinu raznih vrsta hrana. Tako i treba biti kako bismo organizmu osigurali puni spektar hranjivih tvari i zaštitnih faktora u njima. Dakle, hranu moramo birati i našim mozgom, a ne samo osjetilima.

dr. Ivo Belan

AKTIVNI GRAĐANI

Na izbore u dobroj pratnji

Udruga DOROT iz američke države New York brine o političkom angažmanu teško pokretnih starijih osoba. Naime, prije izbora starije osobe ispunjavaju prijavu u birački popis ili prijavu za nesudjelovanje u glasanju uz pomoć volontera, koji ih na izborni dan prevoze do biračkih mjesta. Kada bi barem i naši volonteri učinili nešto slično, a ne zaokruživali glasačke listiće bez znanja starijih osoba koje nisu bile u mogućnosti obaviti svoju građansku dužnost.

ZAŽELI ŽELJU

Zlatna ribica za veterane

Kako bi u starosti uveselili život veterana iz II. svjetskog, Korejskog i Vijetnamskog rata, članovi organizacije Forever Young Senior Veterans iz američkog Tennesseeja, između ostalog nude mogućnost ispunjavanja životnih želja ili snova. Tako veterani mogu ponovno pronaći osobu koju su izgubili prije mnogo godina, naučiti neku vještinu, upoznati slavne osobe ili jednostavno riješiti osnovne životne potrebe. Sve aktivnosti se provode zahvaljujući donacijama građana i tvrtki. Braniteljske udruge – gdje ste?

„Vaš je život samo vaš i jedino ga prilagođavajte sebi i svojim mogućnostima i tako formulirajte vaše želje da budu samo vaše i budite ponizni i radosni kad ih ostvarujete”

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Jeste li vidjeli svisca... ili o ljudskim željama

Ne, niste ništa krivo pročitali. Ne znate što ili tko je svizac? Velika većina ljudi nije nikad vidjela tog malog smiješnog stanovnika nama bliskih predjela visokih Alpa. Pitate se zbog čega je to tako važno pitanje?

Zbog ushićenja jedne moje suputnice prilikom prekrasnog pogleda na ledenjake (koji su se ljetos lagano topili) Grossglocknera, najvišeg vrha austrijskih Alpa (3.989 metara). Svi smo ostali u prvi trenutak začuđeni, jer je ona glasno i zadivljeno uskliknula: „Kako sam sretna jer mi se ispunila želja da jednom u životu vidim svisca”. A onda smo prasnuli u smijeh, jer vidjeti svisca nije baš nešto što bi netko tako jako želio. Svi smo zapravo željeli vidjeti ledenjake i doživjeti ugođaj zime usred ljeta, a onda su svisci ukrali nekima ispunjenje te želje.

I tada sam počela razmišljati o čudesnosti, ne svisca, nego o čudesnosti ljudskih želja. O neobičnosti želja ljudi, o različitim vrstama želja, o intenzitetu istih, o okolnostima i vremenu stvaranja naših želja. O razlici između ljudskih želja i potreba.

Potrebe su determinirane elementarnim nužnostima života, a želje su osobni element koje pružaju emocionalni doživljaj prilikom njihova ispunjavanja. Potrebe su svima vrlo slične, osobito one elementarne kao što je, recimo, hrana, a želje za različitom pripremom te iste hrane su emotivni elementi. Svakodnevno uzimanje hrane je normalna potreba, a specijalno pripremanje ili želja za nekim skupim specijalitetom daje dodatni emotivni doživljaj. Želje nas usrećuju i jako su važne u našim životima. U životu je često važnije imati

male, jednostavne lako ispunjive želje koje pružaju veliko osobno zadovoljstvo, jer su one samo naše, osobne.

Svatko od nas stvara svoju takozvanu mapu želja, koja je svojstvena upravo pojedincu. Čovjekove želje su svakako jedinstvene, samo naše i o nama ovisi kako ćemo ih realizirati. Želje moramo znati pravilno realizirati i kontrolirati, jer o tome ovisi naše zadovoljstvo i ispunjenje naših očekivanja. I ne samo to. O tome ovisi i naš doživljaj sreće, a upravo je to nagrada za dobro definirane želje.

Podsjetit ću vas na staru poslovicu: „Svatko je kovač svoje sreće”. Bez mnogo razmišljanja svi ćete se složiti s tvrdnjom da ćemo biti sretniji ako pravilno doziramo svoje želje. Svakoga dana možemo biti nesretni ako želimo novi automobil, a od mirovine jedva zadovoljavamo potrebe svakodnevnih troškova ili ako se uspoređujemo sa susjedom koja ima novu haljinu i odlično joj pristaje, a mi smo kupili istu takvu, ali u njoj se ne osjećamo ugodno, jer izgledamo deblje nego susjeda. Mnogi ljudi ne znajući rukovoditi svojim troškovima, ispunjavajući si želje iznad materijalnih mogućnosti dovode se u preveliko zaduživanje. Starije osobe često zaboravljaju da je sada mirovina mnogo manja od nekadašnje plaće i da ne mogu trošiti kao nekada pa često zapadaju u dugove i to dovodi u posljednje vrijeme do čestih blokada računa, a čak i do ovrha. Jedna gospođa mi je priznala da je sama „kriva” za ovrhu jer je supruga nagovorila da uzmu kredit i obnove stan. On je iznenada umro, a ona sada ne može vraćati kredit od svoje mirovine, blokiran joj je račun i u postupku je ovrhe. Prije bilo

kakvih većih materijalnih izdataka umirovljenici bi se trebali savjetovati sa svojom djecom, pravnicima ili financijskim stručnjacima kako bi izbjegli eventualne probleme ili krive procjene.

Lijepo je imati puno želja ali one moraju biti realne. Nemojte igrati loto ili vjerovati svome poznavanju nogometnih timova i prognozi njihovih rezultata, pa se kladiti, jer sreća te vrste rijetko stiže.

Druga poslovice kaže: „Zdrav čovjek ima stotinu želja, a bolestan samo jednu, a ta je da ozdravi”. Ali možda sada treba i tu poslovicu prilagoditi vremenu, dobi i vrsti bolesti. Stariji ljudi s obzirom na opće stanje organizma ne trebaju željeti da apsolutno ozdrave nego samo da uz redovno uzimanje propisane terapije ne trpe bol, da se mogu samostalno kretati i kontrolirati osnovne životne funkcije.

Starije osobe ne smiju prestati željeti, ali svakako moraju rukovoditi i kontrolirati svoje želje. Nemogućnost ostvarenja želja dovodi do frustracija i depresivnih raspoloženja. Ne uspoređujte svoj život sa životom bilo koga drugoga. Vaš je život samo vaš i jedino ga prilagođavajte sebi i svojim mogućnostima i tako formulirajte vaše želje da budu samo vaše i budite ponizni i radosni kad ih ostvarujete.

P.S.: Ne znam živi li u našem Zoološkom vrtu svizac da ga odete pogledati. Zgodan je, iz porodice vjeverica, ali im ne nalikuje. Imat ćete možda jednu želju manje, ako ga ugledate. Ja neću zaboraviti oduševljenje naše drage prijateljice koja je u 83. godini ugledala svisca i tako ispunila još jednu želju. Unuci sam kupila plišanu figuru svisca koji, zamislite strahote - jodla!

Sumnjičavi ujak

Pitanje: Samac sam i posjedujem lijepo gospodarstvo. Iako sam još u snazi, u obavljanju poslova na imanju pomaže mi moj nećak. Premda imam još rodbine, nitko drugi osim tog nećaka ne razgovara sa mnom. Zato sam odlučio da mu darujem imanje, samo se bojim da se nećak, nakon što postane vlasnik, ne promijeni u odnosu na mene. Čuo sam za takve slučajeve pa bih se htio zaštititi da pod stare dane ne ostanem bez igdje ičega. Što da činim da se osiguram od mogućih negativnih posljedica ugovora o darovanju? (**Ž.B., Strizivojna**)

Odgovor: Ako ste se odlučili darovati imanje nećaku sklopite s njime ugovor o darovanju u slučaju smrti. Sklapanjem takvog darovnog ugovora odgađate prijenos svog vlasništva na nećaka, jer do vaše smrti ostajete vlasnik imanja. Uz sve to, s obzirom na okolnosti vezane uz odnos vas i nećaka, te raspolaganja sa imovinom, preporučam da umjesto ugovora o darovanju s klauzulom „u slučaju smrti“, s nećakom sklopite ugovor o doživotnom uzdržavanju, jer ćete slijedom odredaba tog ugovora imati pravo na doživotno uzdržavanje od strane nećaka, a imanje ostaje u vašem vlasništvu do časa vaše smrti. Jedina je razlika, što darovni ugovor možete lakše raskinuti od ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Presuda bez prisutnosti

Pitanje: Protiv prvostupanjske presude uložio sam žalbu zbog pogrešno i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja, jer je evidentno da je prvostupanjski sud i pored provedenih dokaza pogrešno utvrdio činjenično stanje. Stoga sam po primitku prvostupanjske presude uložio žalbu, očekujući da će je drugostupanjski sud usvojiti te ukinuti prvostupanjsku presudu. Također sam očekivao da će odlučivanje povodom moje žalbe na drugostupanjskom sudu biti javno, odnosno da ću moći prisustvovati raspravi i potkrijepiti dokazima moje navode. Možete zamisliti moje iznenađenje kad sam dobio pismeni otporak presude drugostupanjskog suda, kojim se odbija moja žalba kao neosnovana. Zanima me ima li drugostupanjski sud pravo odlučivati bez zakazivanja rasprave o osnovanosti žalbe? (**S.Č., Krapina**)

Odgovor: Odredbom članka 373.b Zakona o parničnom postupku propisano je da drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u pravilu bez rasprave. Tek ako se utvrdi da je

prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno izvesti dokaze iz prvostupanjskog postupka, bit će zakazana rasprava pred drugostupanjskim sudom. Očito je da u vašem slučaju drugostupanjski sud nije našao svrhu zakazivanja rasprave.

Dobra investicija?

Pitanje: Moj prijatelj ima manje poduzeće koje uspješno posluje. Trenutno mu za nabavku opreme nedostaju novčana sredstva, pa je mene, iako sam u mirovini, zamolio da mu pozajmim veću svotu novca, koju će mi vratiti do kraja ove godine zajedno s kamatama. Čovjek je stvarno dobar prijatelj, a i poduzeće mu vrlo dobro posluje, pa sam odlučila pozajmiti mu traženu svotu. No, ipak bi se htjela osigurati za povrat zajma krene li nešto u krivom smjeru. (**A.L., Poreč**)

Odgovor: Razumno je da se želite osigurati u pogledu povrata zajma. Naime, bez obzira na trenutno stanje poduzeća, ono može pasti u iznenadne teškoće, pa i propasti, tako da biste vi mogli ostati bez svog novca. Stoga, preporučam da prilikom sklapanja ugovora o zajmu, vaš prijatelj kao zajmoprimac potpiše ugovor o zajmu u svojstvu jamca platca, čime biste se vi kao zajmodavka zaštitili od moguće propasti poduzeća.

Sam tuđi gazda

Pitanje: Nakon što sam se s obitelji preselio kod rodbine u Kanadu gdje su mi ponuđeni puno bolji životni uvjeti, zamolio sam bratića da mi čuva obiteljsku kuću koju sam inače namjeravao prodati ako ostanem živjeti u Kanadi. Nažalost, razočarao sam se uvjetima, pa sam se odlučio s obitelji vratiti u Hrvatsku, te sam bratića obavijestio o svojoj namjeri, tražeći od njega da mi isprazni sve prostorije koje je zauzeo. On se sada ponaša kao vlasnik, „velikodušno“ mi prepuštajući korištenje sobe, kuhinje i kupaonice, dok ostalo zadržava za svoje potrebe. Što sad da radim, a da stvari dovedem u situaciju kakva je bila prije mog odlaska? (**J.F.M., Ogulin**)

Odgovor: U svom upitu niste naveli jeste li s bratićem potpisali ugovor o čuvanju stana te pod kojim uvjetima. No bez obzira na to, vaše vlasništvo kuće je neupitno te vam predlažem da angažirate odvjetnika koji će podnijeti tužbu za iseljenje zbog stanovanja bez pravne osnove. Ako ste se obvezali bratiću platiti čuvanje kuće za vrijeme vašeg boravka u Kanadi, to svakako morate učiniti, vodeći računa o duljini trajanja čuvanja stana.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Stipo Cota, predsjednik Udruge SUH-a Vuka

Mlada snaga slavonskoga kraja

„S obzirom na dosta težak položaj umirovljenika u Hrvatskoj, koji traje već dugi niz godina, smatram da se u dogledno vrijeme neće mnogo promijeniti“

Stipo Cota jedan je od mlađih sindikalnih povjerenika SUH-a. Rođen je u ljeto 1966. godine u Vuki, malenom mjestu udaljenom oko 25 kilometara od Osijeka. Oženjen je te ima dva sina, Denisa i Filipa. Oba su krenula njegovim stopama, s obzirom na to da je jedan automehaničar, a drugi strojarski tehničar.

Ovaj „mladić“ je već do svoga radnoga vijeka proveo u Autoreparaturi iz Osijeka, tvrtki koja se bavila popravcima svih vrsta vozila. Na tome radnome mjestu je dočekao Domovinski rat u kojem je bio i ranjen. Njegov ratni put ga je poveo na front oko Osijeka, a bio je i u Antunovcu i Laslovu. Nakon rata se zaposlio u jednoj privatnoj tvrtki iz koje je 2005. godine i otišao u mirovinu.

Sindikalnog iskustva nije imao sve dok se 2013. godine nije pojavio na izvanrednoj izbornoj skupštini Udruge SUH-a Vuka, gdje su ga, kao „mladu snagu“ odmah izabrali za predsjednika. Tu funkciju obnaša i danas, a nije aktivan samo u SUH-u.

„Uključen sam u vijeće Općine Vuka kao zastupnik i ondje zastupam interese umirovljenika“, ponosno ističe Cota.

A interesi umirovljenika Vuke i općenito ruralnih sredina mogu se svesti na dvije riječi – veće mirovine!

„Znate kako je to, stari ljudi s poljoprivrednim mirovinama od tisuću i nešto kuna brinu se po cijeli dan o stoci, a ne dobiju ništa“, objašnjavao nam je Cota sliku i priliku Vuke započevši tako većinu svojih odgovora.

Iako je općinski vijećnik i

predsjednik Udruge SUH-a, priznaje da situacija nije dobra i da se teško bilo što može postići. Funkcioniranje udruge svedeno je na donacije Općine i članarine, čime se teško mogu pokriti i neke osnovne aktivnosti.

„Od članarine podijelimo pakete za Uskrs, ali imamo problema sa snabdijevanjem drvima za ogrjev, jer s dobavljačem uspijemo dogovoriti plaćanje na rate, onda netko ne uspije platiti i nagomila se dugova, pa moramo sve ispočetka“, sumira Cota.

Od aktivnosti Udruge najčešće se ističu jednodnevni izleti u Orahovicu, Ilok ili Tuzlu, na sajmove cvijeća ili slične manifestacije. Za višednevne izlete nemaju novca, a Općina Vuka donacije ne želi pravdati računima za boravak u toplicama, što bi, ističe Cota, mnogima dobro došlo. No, i te aktivnosti udruge jedva održava. Naime, interes je sve manji, a i kada dođe vrijeme za sastanke o daljnjem radu, Cota mora automobilom razvoziti članove. U planu je bila organizacija društvenih radova, koji bi se održavali po potrebi, no pitanje je kako će se, s obzirom na ovakvu situaciju, to riješiti.

No, članovi iz Vuke su dobri na sportskom planu. Naime, svake godine nastupaju na Sportskim susretima SUH-a Osječko-baranjske županije, na kojima uvijek postižu dobre rezultate. Tako su ove godine poharali konkurenciju u pikadu i osvojili prvo mjesto ekipno za žene i muškarce, a upravo je Stipo Cota bio najbolji pojedinac.

Pohvalio je napore SUH-a u borbi za prava umirovljenika, jer „ako nećemo traži-

ti, onda nećemo ni dobiti“. Ipak, nije optimist.

„S obzirom na dosta težak položaj umirovljenika u Hrvatskoj, koji traje već dugi niz godina, smatram da se u dogledno vrijeme neće mnogo promijeniti“, ističe Cota te dodaje kako i dalje treba inzistirati na povećanju bijednih mirovina, kao i smanjenju poreza na sve osnovne namirnice potrebne za život, a ne samo na meso, ribu, voće i povrće, ako i to provedu.

Prati Cota zbivanja oko mirovinske reforme. Zahtjeve SUH-a smatra realnima, za razliku od prijedloga upućenih iz Ministarstva rada i mirovinskog sustava, o kojima nema lijepe riječi. Posebno ga je razestio prijedlog o radu do 67. godine.

„Taj prijedlog je napravljen po njihovim željama, jer oni mogu i do 90. godine sjediti i predlagati, a fizički radnik jedva čeka otići u mirovinu. S druge strane, ako ovo prođe, pitam se što će mladi raditi“, rezolutan je Cota te s jednakim žarom komentira prijedlog o radu uz mirovinu, čemu osobno nije sklon. „Tko bi zaposlio takve ljude? Ljudi koji su otišli, recimo, u prijevremenu mirovinu su ili bolesni ili ne mogu raditi“, zaključuje Cota.

Očito će puno truda trebati da se usuglase svi prijedlozi i da reforma uspije u koristi umirovljenika. No, i Stipo će trebati uložiti napore da oživi umirovljeničku populaciju u Vuki i vrati im barem malo dostojanstva kojeg su nekad imali. No, ne sumnjamo da će u tome uspjeti. Ipak je on mlada snaga slavonskoga kraja.

Milan Dalmacija